

ליקוטי מוהר"ן קמא

תורה ס"ה

וַיֹּאמֶר בְּעֵז אֵל רוּחַ

כולל ליקוטי תפילות, וקיצור ליקו"מ.

**חיי מוהר"ן, עלים לתרופה, שיש"ק,
ביאור הליקוטים, פרפראות לחכמה,
וחלק מליקוטי הלכות על התורה**

**כולל מאמר מיוחד
ממורינו הרב שליט"א
שנכתב על תורה ס"ה**

**יו"ל ע"י מפעל "אפויים בלבז"
ע"פ הודאת מורינו הרב שליט"א
חודש טבת תשפ"ה**

66 = 7745 ✓

27 June 2017

כחן נחמיה דלז באל
אלז בלז בלז בלז בלז
בלז בלז בלז בלז בלז

1. חשבון
 2. חשבון
 3. חשבון
 4. חשבון
 5. חשבון
 6. חשבון
 7. חשבון
 8. חשבון
 9. חשבון
 10. חשבון

6. וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל
 וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל
 וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל

1952
 1951
 1950
 1949
 1948
 1947
 1946
 1945
 1944
 1943
 1942
 1941
 1940
 1939
 1938
 1937
 1936
 1935
 1934
 1933
 1932
 1931
 1930
 1929
 1928
 1927
 1926
 1925
 1924
 1923
 1922
 1921
 1920
 1919
 1918
 1917
 1916
 1915
 1914
 1913
 1912
 1911
 1910
 1909
 1908
 1907
 1906
 1905
 1904
 1903
 1902
 1901
 1900
 1899
 1898
 1897
 1896
 1895
 1894
 1893
 1892
 1891
 1890
 1889
 1888
 1887
 1886
 1885
 1884
 1883
 1882
 1881
 1880
 1879
 1878
 1877
 1876
 1875
 1874
 1873
 1872
 1871
 1870
 1869
 1868
 1867
 1866
 1865
 1864
 1863
 1862
 1861
 1860
 1859
 1858
 1857
 1856
 1855
 1854
 1853
 1852
 1851
 1850
 1849
 1848
 1847
 1846
 1845
 1844
 1843
 1842
 1841
 1840
 1839
 1838
 1837
 1836
 1835
 1834
 1833
 1832
 1831
 1830
 1829
 1828
 1827
 1826
 1825
 1824
 1823
 1822
 1821
 1820
 1819
 1818
 1817
 1816
 1815
 1814
 1813
 1812
 1811
 1810
 1809
 1808
 1807
 1806
 1805
 1804
 1803
 1802
 1801
 1800
 1799
 1798
 1797
 1796
 1795
 1794
 1793
 1792
 1791
 1790
 1789
 1788
 1787
 1786
 1785
 1784
 1783
 1782
 1781
 1780
 1779
 1778
 1777
 1776
 1775
 1774
 1773
 1772
 1771
 1770
 1769
 1768
 1767
 1766
 1765
 1764
 1763
 1762
 1761
 1760
 1759
 1758
 1757
 1756
 1755
 1754
 1753
 1752
 1751
 1750
 1749
 1748
 1747
 1746
 1745
 1744
 1743
 1742
 1741
 1740
 1739
 1738
 1737
 1736
 1735
 1734
 1733
 1732
 1731
 1730
 1729
 1728
 1727
 1726
 1725
 1724
 1723
 1722
 1721
 1720
 1719
 1718
 1717
 1716
 1715
 1714
 1713
 1712
 1711
 1710
 1709
 1708
 1707
 1706
 1705
 1704
 1703
 1702
 1701
 1700
 1699
 1698
 1697
 1696
 1695
 1694
 1693
 1692
 1691
 1690
 1689
 1688
 1687
 1686
 1685
 1684
 1683
 1682
 1681
 1680
 1679
 1678
 1677
 1676
 1675
 1674
 1673
 1672
 1671
 1670
 1669
 1668
 1667
 1666
 1665
 1664
 1663
 1662
 1661
 1660
 1659
 1658
 1657
 1656
 1655
 1654
 1653
 1652
 1651
 1650
 1649
 1648
 1647
 1646
 1645
 1644
 1643
 1642
 1641
 1640
 1639
 1638
 1637
 1636
 1635
 1634
 1633
 1632
 1631
 1630
 1629
 1628
 1627
 1626
 1625
 1624
 1623
 1622
 1621
 1620
 1619
 1618
 1617
 1616
 1615
 1614
 1613
 1612
 1611
 1610
 1609
 1608
 1607
 1606
 1605
 1604
 1603
 1602
 1601
 1600
 1599
 1598
 1597
 1596
 1595
 1594
 1593
 1592
 1591
 1590
 1589
 1588
 1587
 1586
 1585
 1584
 1583
 1582
 1581
 1580
 1579
 1578
 1577
 1576
 1575
 1574
 1573
 1572
 1571
 1570
 1569
 1568
 1567
 1566
 1565
 1564
 1563
 1562
 1561
 1560
 1559
 1558
 1557
 1556
 1555
 1554
 1553
 1552
 1551
 1550
 1549
 1548
 1547
 1546
 1545
 1544
 1543
 1542
 1541
 1540
 1539
 1538
 1537
 1536
 1535
 1534
 1533
 1532
 1531
 1530
 1529
 1528
 1527
 1526
 1525
 1524
 1523
 1522
 1521
 1520
 1519
 1518
 1517
 1516
 1515
 1514
 1513
 1512
 1511
 1510
 1509
 1508
 1507
 1506
 1505
 1504
 1503
 1502
 1501
 1500
 1499
 1498

תַּפְלָה לְתוֹרָה ס"ה

רבונו של עולם כל יכול אשר לא יבצר ממך מזימה, זכני כשאתה
בסוף התפלה אתה עדין בתחלת התבה של התפלה, כי התפלה היא
קדש קדשים, והיא מקשה אחת מתחלת התפלה "מה פבו" ו"אדון
עולם" ועד סוף "עלינו לשבח", הכל זה מקשה אחת שלא נתנת
לשום פרווד ולשום חלוקה לפרטים ולגורמים.

ואזכה להתפלל את כל התפלה בלה מלה במלה אות באות. ואזכה
להרגיש איך שכל מלה ואות בתפלה מלפפת אותי ומחבקת אותי,
ואמרת לי "תסתכל עלי, על יפיי והדרי וזיוי, ואל תזוז ממני, ואל
תלך ללקט בשדה אחר. כי יפיי זיוי ותפארתתי מספיק לתת ענג וחיות
רוחנית לכל רמ"ח אברים ושם"ה גידים, ואין צורך לעוד מלים
ואותיות".

אבל כיון שכל אות ומלה זה עולמות חדשים לגמרי, חייבים להמשיך
את התפלה. ולנעוץ את האצבעות בעינים, להמלט מחיזו דהאי
עלמא.

וזה פרוש שעתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול לצדיקים לעתיד
לבא, וכל אחד ואחד מראה אל הקב"ה באצבע ואומר "זה ה' קוינו
לו".

מעלת תורתו וספריו הקדושים

והנה ימי השבועות הקדושים ממשמשיין ובאיין. בעל הרחמים יחוס עלינו שנוזפה לגמור ימי הספירה בקדושה ובטהרה, שנוזפה על כל פנים מעתה להכין עצמנו כראוי לקבלת התורה הקדושה בחג הקדוש הזה הבא עלינו לטובה.

ואם אמנם עדין צריכין לשפר הלב על זה הרבה, ולבקש ולהתחנן לפניו יתברך על זה הרבה, ולבכות לפניו בדמעות שליש כבן הבוכה לפני אביו שיקרבנו גם כן בתוך בני ישראל הכשרים הזוכים לקבלת התורה בשבועות, אף על פי כן ביותר צריכין לחזק את עצמנו בשמחה בכל יום. כי עקר הכלי לקבלת התורה הוא שמחה כמו שמבאר בתורה ויאמר בעז אל רות וכו' (לקוטי מוהר"ן ס"ה) על מאמר רבותינו ו"ל עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול לצדיקים לעתיד לבוא וכו'.

בתוך כתבי זאת נזכרתי נעימות התנוצצות שכלבי מוזאת התורה הקדושה, ואיני יודע עוד מה לכתב לך מרב התשוקה שכלבי כלה שארי ולבבי וכו', כי שם מדבר מהתנוצצות אלקות ובטול אל האין סוף עד שהרשימו מאיר לתדעת ולהמשיך משם התורה על ידי גדל השמחה שנעשית כלי לקבלת התורה, שכל זה הוא סוד שבועות זמן מתן תורתנו.

מה נאמר ומה נדבר אלמלא לא אתינן לעלמא אלא למשמע דא די ודי וחותר, וכן בכל תורה ותורה. ברוך בעל הרחמים העושה חסדים נפלאים בכל דור ודור.

דברי אביך המורה על העבר ומצפה להבא לישועות גדולות נגילה ונשמחה בישועתו.

נתן מברסלב

(עלים לתרופה מכתב קל"ז)

ליקוטי מוהר"ן – תורה ס"ה

ועבודה של אחר. ומי שרוצה לחגור מתניו, להכניס עצמו להיות הוא הבעל השדה, צריך להיות איש אמוד ותקיף, וגבור חיל, וחכם, וצדיק גדול מאד. כי צריך להיות אדם גדול ומפלג במעלה מאד. ויש אחד, שאינו יכול לגמר הענין כי אם עם מיתתו. ואפלו לזה צריך להיות גדול מאד, כי יש כמה וכמה גדולים, שאפלו עם מיתתם לא יועילו. רק אם יש אדם גדול ומפלג במעלה מאד מאד, יכול לגמר מה שצריך בחיים חיותו. כי הרבה יסורין ודברים קשים עוברין עליו, אך על ידי גדלותו ומעלתו עובר על כלם, ועושה פעולות השדה כמו שצריך. וכשזוכה לתקן הנשמות ולהכניסם, אזי טוב ויפה מאד להתפלל, כי אזי התפלה על תקוונה. וזה הבעל השדה, הוא משגיח ומשתדל תמיד להשקות האילנות ולגדלם, ובשאר תקוני השדה, ולהרחיק האילנות זה מזה הרחקה הראוי, שלא יכחיש אחד את חברו, כי לפעמים צריך להראות למקרב גדול הרחקה גדולה, כדי שלא יכחיש את חברו:

ויאמר בעז אל רות, הלא שמעת בתי, אל תלכי ללקט בשדה אחר, וגם לא תעבורי מזה וכו'. עיניך בשדה אשר יקצרון, והלכת אחריהן, הלא צויתי את הנערים לבלתי נגעך. וצמת, והלכת אל הכלים, ושתית מאשר ישאבון הנערים: (רות ב)

א דע, כי יש שדה, ושם גדלים אילנות ועשבים יפים ונאים מאד. וגדל יקר יפי השדה וגדוליו אי אפשר לספר, אשרי עין ראתה זאת. ואילנות ועשבים, הם בחינת נשמות קדושות הגדלים שם. ויש כמה וכמה נשמות ערמות, שהם נעים ונדים מחוץ לשדה, וממתינים ומצפים על תקון, שיוכלו לשוב ולכנס אל מקומם. וגם אפלו נשמה גדולה, שבה תלויים כמה נשמות, לפעמים כשהיא יוצאת לחוץ, קשה לה לחזור לשם. והם כלם מבקשים ומצפים על בעל השדה, שיוכל להתעסק בצורך תקונם. ויש נשמה, שתקונה על ידי מיתה של אחר, או על ידי מצוה

ב וְדַע, שְׂכֵשְׁהַנְשָׁמוֹת עוֹשֵׁין פְּרוֹת,
שְׁעוֹשֵׁין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם, אֲזִי מְאִירִין
עֵינֵי בַּעַל הַשָּׂדֶה, וַיְכוּלִין לְהִיּוֹת צוֹפִין
וְרוֹאִין בְּמְקוֹם שְׂצָרִיד, וְזֶה בְּחִינַת
(במדבר כג): שִׁדָּה צוֹפִים. אֲכַל בְּשֵׁאִין
עוֹשֵׁין רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, חֵם וְשָׁלוֹם, אֲזִי
נִתְחַשְׁבִּים עֵינָיו, חֵם וְשָׁלוֹם. וְזֶה בְּחִינַת:
שִׁדָּה בּוֹכִים (אהלות פ' יח מועד קטן ה: ע"ש),
כִּי בְּכִי הוּא קִלְקוּל הָרְאוֹת, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב
(קהלת יב): וְשָׁבוּ הָעֵבִים אַחֲרֵי הַגִּשְׁם,
וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָּהּ (שבת
קנא:): זֶה הָרְאוֹת, שֶׁהוּלֵךְ אַחֲרֵי הַבְּכִי.
וְכִשְׁעֵינָיו מְאִירוֹת וְצוֹפוֹת, בְּבְחִינַת
שִׁדָּה צוֹפִים הַנ"ל, אֲזִי יָכוֹל לְהִסְתַּפֵּל
בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד, לְהַבִּיאוֹ אֶל הַתְּכֵלִית.
הֵינּוּ שְׂיָכוֹל לְהִסְתַּפֵּל בְּהַדְּבוּר שֶׁל כָּל
אֶחָד, אִם אֵינוֹ עַל תְּקוּנוֹ בְּשִׁלְמוֹת,
מִחֲמַת שְׂרָחוֹק מִהַתְּכֵלִית עֲדִין, אֲזִי הוּא
מְבִיאוֹ אֶל הַתְּכֵלִית, וְאִזּוֹ הַדְּבוּר כְּהִגֵּן
בְּשִׁלְמוֹת. כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא עוֹלָם
מֵלֵא, וְכִשְׂאָדָם עוֹמֵד לְהַתְּפַלֵּל, וּמְדַבֵּר
דְּבוּרֵי הַתְּפִלָּה, אֲזִי הוּא מְלַקֵּט צִיצִים
וּפְרָחִים וְשׁוֹשְׁנִים נָאִים. כְּאֵדָם הַהוּלֵךְ
בְּשִׂדָּה, וּמְלַקֵּט שׁוֹשְׁנִים וּפְרָחִים נָאִים
אַחַת לְאַחַת, עַד שֶׁעוֹשֶׂה אֲגָדָה אַחַת,
וְאַחֲרֵכָּךְ מְלַקֵּט עוֹד אַחַת לְאַחַת,
וְעוֹשֶׂה אֲגָדָה אַחֲרֵת וּמְחַבְּרָם יחד, וְכֵן

הוּלֵךְ וּמְלַקֵּט וּמְקַבֵּץ כְּמוֹ וְכְמוֹ אֲגָדוֹת
יָפִים וְנָאִים. כְּמוֹ כֵּן הוּא הוּלֵךְ בְּתַפְלָה
מֵאוֹת לְאוֹת, עַד שְׂמִתְחַבְּרִים כְּמוֹ
אוֹתִיּוֹת, וְנִעְשֶׂה מֵהֶם דְּבוּר. וְכֵן עוֹשֶׂה
בְּתִבּוֹת שְׁלֵמוֹת, וְאַחֲרֵכָּךְ נִתְחַבְּרִין
שְׁתֵּי הַתִּבּוֹת. וְאַחֲרֵכָּךְ הוּלֵךְ וּמְלַקֵּט
יֹתֵר, עַד שֶׁגּוֹמֵר בְּרָכָה אַחַת. וְאַחֲרֵכָּךְ
מְלַקֵּט יֹתֵר וְיֹתֵר, וְהוּלֵךְ מֵאוֹת
לְגִבּוֹרוֹת, וּמְגִבּוֹרוֹת לְקַדְשׁוֹת, וְכֵן הוּלֵךְ
לְהֵלֵךְ יֹתֵר. מִי יִפְאֵר גָּדֵל פֶּאֶר
הַלְקוּטִים וְהַקְבוּצִים, שְׂאָדָם מְלַקֵּט
וּמְקַבֵּץ בְּדְבוּרֵי הַתְּפִלָּה. וְכִשְׁהַדְּבוּר
יוֹצֵא, וְהַדְּבוּר הוּא יוֹצֵא מִהַנֶּפֶשׁ, כְּמוֹ
שְׂכַתוֹב (בראשית ב:): וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ
חַיָּה, וְתִרְגּוּמוֹ: לְרוּחַ מְמַלְלָא; וְהַדְּבוּר
בָּא וְנִשְׁמָע לְאֲזִנָּיו, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָּהּ (ברכות טו:): הַשְּׁמַע
לְאֲזִנָּיֶךָ מִה שֶׁאַתָּה מוֹצִיא בְּפִיךָ; אֲזִי
הַדְּבוּר מְבַקֵּשׁ וּמִתְחַנֵּן מִהַנֶּפֶשׁ, לְבַל
תִּפְרֹד מִמֶּנּוּ. וְתִכְף כְּשִׁיוֹצֵא אוֹת
רִאשׁוֹנָה, כְּגוֹן אוֹת בִּי"ת מִתְּבַת בְּרוּךְ,
אֲזִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְחַנֵּן מִהַנֶּפֶשׁ לְבַל תִּפְרֹד
מִמֶּנּוּ: כִּי אֵיךְ תוּכַל לְהַתְּפַרֵּד מִמֶּנּוּ,
לְגַדֵּל הַחֲתֻקִּיּוֹת וְהַאֲהָבָה שֶׁיֵּשׁ בֵּינֵינוּ.
כִּי אַתָּה רּוֹאֶה אֶת יְקָר יִפְיִי וְזִיוִי וְהַדְּרִי
וְתִפְאֲרָתִי, וְאֵיךְ תוּכַל לְנַתֵּק עֲצָמְךָ
מִמֶּנּוּ וּלְפַרֵּד מֵאִתִּי. הֵן אַמֵּת, שֶׁאַתָּה

צָרִיךְ לִילֵךְ יוֹתֵר, כְּדֵי לְלַקֵּט עוֹד סִגְלוֹת
 יָקָרוֹת וְחֲמוּדוֹת גְּדוֹלוֹת, אֲבָל אֵיךְ תִּזְכָּר
 לְפָרֵד מִמֶּנִּי וְלִשְׁכַּח אוֹתִי, עַל כָּל פָּנִים
 תִּרְאֶה שְׂבָכָל מָקוֹם שֶׁתִּלְךְ וְתִבּוֹא לְשֵׁם
 לֹא תִשְׁכַּח אוֹתִי, וְלֹא תִפְרֹד מִמֶּנִּי. מִכָּל
 שָׁכֵן כְּשֶׁיִּזְכָּר תִּבְּחָה אֶחָת, אֲזִי כָּל הַתִּבְּחָה
 מִבִּקְשָׁתְךָ כָּל הַנֶּ"ל, וּמִלִּפְפֶּת וּמִחֻבָּקָת
 אוֹתוֹ, וְאֵינָה מִנְחַת אוֹתוֹ לִילֵךְ מֵאַתָּה
 כֶּנ"ל. וּבְאַמֶּת הוּא צָרִיךְ וּמִכָּרָח לְדַבֵּר
 עוֹד הַרְבֵּה דְבוּרִים, וְכַמָּה בָּרָכוֹת
 וְעֲנִינִים עַד גָּמַר הַתַּפְּלָה. עַל כֵּן הַכָּלָל
 – שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת אַחֵר מִכָּל הַתַּפְּלָה
 בָּלָה. וּבְכָל דְּבוּר שֶׁמִּדְּבַר, יִהְיֶה נִמְצָא
 שֵׁם כָּל הַדְּבוּרִים שֶׁל הַתַּפְּלָה,
 וּמֵהַתְּחִלָּת הַתַּפְּלָה עַד הַסּוֹף יִהְיֶה הַכָּל
 אַחֵר. וְכִשְׁעוֹמֵד בְּהַדְּבוּר הָאַחֲרוֹן שֶׁל
 הַתַּפְּלָה, יִהְיֶה עֲדִין עוֹמֵד בְּתִבְּחָה
 רֵאשׁוֹנָה שֶׁל הַתַּפְּלָה, כְּדֵי שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה
 יוּכַל לְהַתְּפִיל כָּל הַתַּפְּלָה בָּלָה,
 וְאַף־עַל־פִּי־כֵן לֹא יִתְפָּרֵד אֶפְלוּ מֵאוֹת
 רֵאשׁוֹנָה שֶׁל הַתַּפְּלָה:

ג וְדַע, שֶׁבְּחִינָה זוֹ, הֵינּוּ בְּחִינַת אַחֵר, זֶה
 הוּא בְּחִינַת הַתַּכְּלִית, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (זכריה
 יד): בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אַחֵר וְשִׁמּוֹ
 אַחֵר. וּבַיּוֹם הַהוּא, הֵינּוּ הַתַּכְּלִית. וְהוּא
 בְּחִינַת כָּל־טוֹב, כִּי אַחֵר הוּא כָּל־טוֹב,
 כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרָכָה

(פסחים נ) עַל פָּסוּק זֶה: בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה
 ה' אַחֵר וְכו' – אִשּׁוּ הָאֲדָנָא לֹא אַחֵר
 הוּא, אֲלָא הָאֲדָנָא מְבָרְכִין עַל הָרָעָה –
 דִּין אֱמֶת, וְעַל הַטּוֹבָה – הַטּוֹב וְהַמִּיטִיב,
 אֲבָל לַעֲתִיד יִבְרְכוּ עַל הַכָּל הַטּוֹב
 וְהַמִּיטִיב. נִמְצָא, שֶׁבְּחִינַת אַחֵר הוּא
 הַתַּכְּלִית, וְהוּא כָּל־טוֹב, כִּי הַתַּכְּלִית
 הוּא כָּל־טוֹב. כִּי אֶפְלוּ כָּל הַצָּרוֹת
 וְהַיְסוּרִין וְהָרָעוֹת הָעוֹבְרִין עַל הָאָדָם,
 חֵם וְשָׁלוֹם, אִם יִסְתַּכֵּל עַל הַתַּכְּלִית –
 בּוֹדֵאי אֵינָם רָעוֹת כָּלֵל, רַק טוֹבוֹת
 גְּדוֹלוֹת. כִּי בּוֹדֵאי כָּל הַיְסוּרִין בָּאִים
 בְּכוֹנֶה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְטוֹבָתוֹ, אִם
 לְהַזְכִּירוֹ שִׁישׁוּב בְּתִשְׁבּוּחַ, אִם לְמַרְק
 עֲוֹנוֹתָיו. וְאִם כֵּן הַיְסוּרִין הֵם טוֹבוֹת
 גְּדוֹלוֹת, כִּי כּוֹנֵן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא
 בּוֹדֵאי רַק לְטוֹבָה. נִמְצָא, שֶׁבְּכָל הָרָעוֹת
 וְהַיְסוּרִין שִׁישׁ לְאָדָם, חֵם וְשָׁלוֹם, אִם
 יִסְתַּכֵּל עַל הַתַּכְּלִית, הֵינּוּ כּוֹנֵן הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ, לֹא יִהְיֶה לוֹ יְסוּרִין כָּלֵל, רַק
 אֲדָרְבָּא יִתְמַלֵּא שְׂמִיחָה מִגְּדֹל רַב
 הַטּוֹבָה, שֶׁיִּסְתַּכֵּל בְּתַכְּלִית הַיְסוּרִין
 הַלְלוֹ. כִּי הַתַּכְּלִית הוּא כָּל־טוֹב, כָּל־טוֹב
 אַחֵר כֶּנ"ל. וּבְאַמֶּת אֵין שׁוֹם רַע בְּעוֹלָם,
 רַק כָּל־טוֹב. אֵךְ עַקֵּר הַצָּעֵר שִׁישׁ
 לְאָדָם מֵהַיְסוּרִין שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו, חֵם
 וְשָׁלוֹם, הוּא רַק מִחֲמַת שְׁלֹקְחִין

מהאדם הדעת, עד שאין יכול להסתכל על התכלית, שהוא כלו טוב, ואז מרגיש צער וכאב היסורין. כי כשיש לו דעת, ומסתכל על התכלית, אינו מרגיש כלל הצער של היסורין כנ"ל. ובזה תבין דבר נעלם ונסתר, מה שנטבע בנפש האדם, כשיש לו יסורין גדולים, רחמנא לצלן, כגון למשל בשחותבין איזה איבר לאדם, חס ושלום, אזי סותם ועוצם את עיניו בחזק. כי זה אנו רואים בחוש, כשאדם רוצה להסתכל על דבר שהוא רחוק ממנו, אזי סותם את עיניו, ומצמצם ומכווץ הראות, כדי לבון הראות אל הדבר הרחוק שרוצה לראות. וזה מחמת כי הראות הוא משרת ושלוח של המוח, להביא הדבר שרוצה לתוך המוח. כי עקר הראיה היא הידיעה, דהינו לידע מהות הדבר שרוצה, והידיעה היא במוח, וכשרוצה המוח לידע זה הדבר שעומד בנגדו, אזי הוא שולח את הראות, והראות הולך ורואה הדבר ומביאו לתוך המוח, ואז יודע מה שרוצה. ועל כן כשמעבירין דבר לפני אדם במהירות גדול, אינו יודע מהות הדבר, אף שבאמת ראה הדבר בעיניו ממש, עם כל זה מחמת המהירות, לא

היה פנאי להביא הדבר לתוך המוח. ועל כן כשהדבר רחוק ממנו, אין כח בהראות לילך לשם ולהביאו לתוך המוח, מחמת שהדברים אחרים שרוצה מן הצד מבקלים אותו. וכן מחמת הפזר שנתפזר הראות, על ידי זה הוא נקלש, ואין בו כח להביא הדבר שרוצה לתוך המוח. על כן צריך לסתם את עיניו ולצמצם הראות, ולכונו אל הדבר שצריך, כדי שלא יבלבלו דברים אחרים. וגם כדי שיתחזק כח הראות, ולא יהיה קלוש, ואז יוכל לראות הדבר הרחוק כנ"ל. כמו כן, כשרוצים להסתכל על התכלית, שהוא כלו טוב, כלו אחר - צריך לסתם את עיניו, ולבון ההסתכלות אל התכלית. כי אור התכלית הזה היא רחוקה מהאדם, ואי אפשר לראותו כי אם בסתימו דעיניו, שצריך לסתם את העינים לגמרי, ולסגרם בחזקה מאד, אף גם לדחקם בהאצבע, כדי לסתמם לגמרי, ואז יוכל להסתכל על התכלית הזה. הינו שצריך לסתם את עיניו מחזו דהאי עלמא לגמרי, להעלים עיניו ולסגרם מאד, לבלי להסתכל כלל על תאוות עולם הזה והבליו, ואז יוכל לראות ולהשיג אור התכלית הזה, שכלו טוב, ואז

יתבטלו היסורין כנ"ל, כי עקר היסורין - מחמת שרחוק מהתכלית כנ"ל. ועל כן נטבע בנפש האדם לסתם עיניו בשעת יסורין כנ"ל, כדי לברח מהיסורין ולבטלם, על ידי ההסתכלות על התכלית, שהוא בלוי טוב, שההסתכלות הזאת אי אפשר, כי אם על-ידי סתימת העינים כנ"ל. ואף שהאדם אינו יודע כלום מה הוא עושה, אף-על-פי-כן הנפש יודעת הכל, ועל-כן מטבעה לסתם העינים בשעת יסורין כנ"ל:

ד והנה באמת בשעת בטול, שנתבטל אל התכלית, שהוא בלוי טוב, בלוי אחד, אזי באמת נתבטלין היסורין כנ"ל. אך אי אפשר להיות תמיד קבוע בבחינות הבטול, כי אם-כן יצא מגדר אנושי, ועל כן מכרח שיהיה הבטול בבחינות רצוא ושוב. על-כן כשחוזר השכל מהבטול אל המוח, שהוא כלי השכל, אזי אי אפשר להמחין, שהם הכלים, לקבל זה השכל של בחינות בטול. כי הוא בבחינות אין סוף, שהוא בבחינות התכלית, שהוא בלוי אחד, בלוי טוב, ומחמת זה מרגיש המוח הצער של היסורין. כי עקר ההרגשה של כל היסורין והפאבים, חס ושלום, הוא

בהמות, כי מהמח יוצאין צנורות לכל האיברים כלם, ועל ידי זה מרגיש המח הכאב באיזו איבר שהוא. ודע, שאחר-כך, כשחוזר מהבטול אל הכלים, דחינו המוחין, אזי מתגברין היסורין ביותר ממה שהיו מקדם. בדרך שני אנשים שמתאבקים ונלחמים ונתגברים זה כנגד זה, ששואחד רוצה שחברו מתגבר עליו, אזי הוא מתחזק מאד, ומתגבר ביותר. כמו כן כשרואין הבעלי דינים, שהוא רוצה להתגבר על היסורין ולבטלם, על ידי הבטול אל התכלית כנ"ל, אזי הם מתחזקים ומתגברים ביותר. ועל-כן אחר כך כששוב מהבטול, אזי היסורין הם גדולים יותר מקדם, כי הם מתגברים כנגדו, מחמת שרוצה לברח מהם וכנ"ל:

אך אחר כך מקלים היסורין ומתנחמין עליהם על ידי התחדשות התורה, שזוכין על ידי היסורין. כי על-ידי היסורין בא לבחינת בטול כנ"ל, ואחר כך, אף על פי ששוב מהבטול, אף-על-פי-כן מהרשימו שנשאר מהבטול, על-ידי זה נעשה התחדשות התורה. כי על-ידי הבטול שנתבטל אל התכלית, והשיג שכל היסורין הם

טובות גדולות מאד, על ידי זה נתמלא שמחה. והשמחה הוא כלי אל חדושין דאורייתא, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת פח): בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע, ירדו שמים רבוא מלאכים ונתנו שני כתרים בראש כל אחד, וכשחטאו וכו', ועתיד הקדוש ברוך הוא להחזיר לנו, שנאמר: ושמחת עולם על ראשם. נמצא שהשמחה היא בחינת נעשה ונשמע, שהוא בחינת קבלת התורה. ועל ידי התחדשות התורה, שזוכין על ידי הרשימו של הבטול כנ"ל, על ידי זה מקררין היסודין אחר כך, כי על ידי זה מכבין צמאון הנפש, כי הרגשת היסודין הוא בחינת צמאון הנפש, כי צמאון הוא על ידי מליחות, ומליחות הוא בחינת יסודין, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ה): נאמר ברית במלח, ונאמר ברית ביסודין. כי הנפש היא בת השכל, כי עקר גדול הנפש הוא על ידי השכל, שמגדלה ומתקנה, וכמו שכתוב (משלי יט): גם בלא דעת נפש לא טוב. וכשהשכל בשלמות, אזי הוא עושה פרות, אבל כשנפגם השכל, אזי הוא בחינת ארץ פרי למלחה (תהלים קז). והמליחות הוא

בחינת היסודין שמרגישיין על ידי שאין השכל בשלמות כנ"ל, והוא בחינת צמאון הנפש כנ"ל. ועל ידי ההתחדשות התורה כנ"ל, על ידי זה מקררין היסודין, ומכבין הצמאון, בבחינות (ישעיה נה): הוי כל צמא לכו למים. וזה בחינות (תהלים צד): אשרי הגבר אשר תיפטרנו יה ומתורתך תלמדנו; כי על ידי היסודין זוכה להתחדשות התורה כנ"ל. וזה סימן שפעל על ידי היסודין וקבלם בראוי, כשזוכה אחר כך לחדושין דאורייתא, שזה סימן שזוכה לבחינות בטול אל התכלית על ידי היסודין, ועל ידי זה זכה לחדושין דאורייתא, על ידי הרשימו כנ"ל:

והבעל השדה כנ"ל, כשעיניו מאירות, בבחינות שדה צופים, אזי יכול להסתכל בכל אחד ואחד, אם הוא קרוב אל התכלית. וכשרואה באחד שרחוק מהתכלית, אזי אין תפלתו עדין בשלמות בראוי כנ"ל, כי אינו יכול לעשות אחד מכל התפלה, וכשעומד בסוף התבה, שוכח תחלת התבה, ואינו יכול לכלל תפלתו בבחינות אחד כנ"ל. והבעל השדה כנ"ל, מסתכל בו, ומביאו אל התכלית, שהוא בלוי אחד כנ"ל.

וְאִזִּי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת אֶחָד מִכָּל הַתַּפְלָה,
וְאֵף עַל פִּי שְׁעוֹמֵד בְּסוֹף הַתַּפְלָה, עֲדִין
הוּא עוֹמֵד בְּתַחֲלַת הַתֵּבָה שֶׁל תַּחֲלַת
הַתַּפְלָה כַּנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת (שַׁבַּת קד):
מִנְצֵפ"ךְ צוּפִים אָמְרוּ, וּמִסִּיק שָׁם,
שֶׁהַצּוּפִים תִּקְנּוּ הִי בְּתַחֲלַת תֵּבָה וְהִי
בְּסוֹף תֵּבָה. צוּפִים זֶה בְּחִינַת הַבַּעַל
הַשָּׂדֶה, כְּשֶׁעִינּוּ בְּבְחִינַת שְׂדֵה צוּפִים
כַּנִּ"ל, אִזִּי יָכוֹל לְתַקֵּן וּלְהַסְתַּכֵּל עַל
אוֹתָם שֶׁהֵם סְמוּכִים אֶל הַתַּכְלִית,
וּכְשֶׁעוֹמְדִים בְּסוֹף הַתַּפְלָה עֲדִין הֵם
בְּתַחֲלַת הַתֵּבָה כַּנִּ"ל. וְעַל אוֹתָם שֶׁהֵם
רְחוּקִים מִהַתַּכְלִית, וְהֵם בְּחִינַת סוֹף
תֵּבָה, כִּי כְּשֶׁהֵם בְּסוֹף הַתֵּבָה, הֵם בְּסוֹף
הַתֵּבָה מִמַּשׁ כַּנִּ"ל. וְהַצּוּפִים מְתַקְּנִים
אוֹתָם, וּמְבִיאִים אוֹתָם אֶל הַתַּכְלִית
כַּנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת: שְׂכָחוּם וַחֲזְרוּ
וַיִּסְדּוּם, הֵינּוּ שֶׁמִּחְמַת שֶׁהֵם רְחוּקִים
מִהַתַּכְלִית, שְׂכָחוּ תַּחֲלַת הַתֵּבָה, כִּי
אֵינָם כּוֹלְלִים תַּפְלָתָם בְּבְחִינַת אֶחָד
כַּנִּ"ל, וַחֲזְרוּ וַיִּסְדּוּם וַתִּקְנּוּ אוֹתָם,
שִׁיחִיה בְּלוֹ אֶחָד כַּנִּ"ל:

וְזֶה פֶּרוּשׁ: וַיֹּאמֶר בַּעַז אֶל רוּת. בַּעַז
הוּא הַשֹּׁכֵל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (קֹהֶלֶת ז):
הַחֲכָמָה תִּעַז לְחָכָם. רוּת הִיא בְּחִינַת
הַנֶּפֶשׁ, שֶׁמִּמֶּנָּה יוֹצֵא הַדְּבֹר שֶׁל
הַתַּפְלוֹת וְהַשִּׁירוֹת וְהַתְּשַׁבְּחוֹת, כְּמוֹ

שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרָכָה (בְּרֻכּוֹת
ז): לָמָּה נִקְרָא שְׁמָהּ רוּת, שֶׁמִּמֶּנָּה יוֹצֵא
דְּוָד שִׁירָה לְהַקְדִּישׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁירוֹת
וְתְשַׁבְּחוֹת. הֲלוֹא שָׁמַעַת בְּתִי - כִּי
הַנֶּפֶשׁ הִיא בַּת הַשֹּׁכֵל כַּנִּ"ל. וְזֶה: הֲלוֹא
שָׁמַעַת, הֵינּוּ הַשְּׁמַע לְאַזְנִיךָ מִה שֶׁאֲתָה
מוֹצִיא בְּפִיךָ, הֵינּוּ הַטָּה אֶזְנִיךָ וְשָׁמַע
בְּקִשְׁתָּ הַדְּבֹר וְתַחֲנוּנֶיךָ, שֶׁמִּבְקֵשׁ
וּמִתַּחֲנוֹן לְבַל תִּתְּפָרֵד מִמֶּנּוּ כַּנִּ"ל. וְזֶה:
אֵל תֵּלְכִי לְלֶקֶט בְּשָׂדֶה אֲחֵר - כַּנִּ"ל, כִּי
כָּל הָאוֹתִיּוֹת וְהַדְּבוּרִים הֵם לְקוּטִים
יְקָרִים שֶׁמִּלְקוּטִים בְּשָׂדוֹת עֲלִיוֹנִים
כַּנִּ"ל. וְהַדְּבֹר מִבְּקֵשׁ מִהַנֶּפֶשׁ, לְבַל תֵּלַךְ
מֵאֲתָנוּ לְלֶקֶט לְקוּטִים אֲחֵרִים כַּנִּ"ל. אֵךְ
זֶה אִי אֶפְשָׁר כִּי צָרִיךְ לֵילַךְ וּלְלֶקֶט
יוֹתֵר כַּנִּ"ל, אֵךְ: וְגַם וְלֹא תַעֲבֹרִי מִזֶּה -
הֵינּוּ, שֶׁאֶפְלוּ כְּשֶׁתֵּלַךְ לְתֵבָה אַחֶרֶת, אֵל
תַּעֲבֹר מִתֵּבָה רִאשׁוֹנָה כַּנִּ"ל, וְזֶה נַעֲשֶׂה
עַל יְדֵי שְׂזוּכָה אֶל הַתַּכְלִית כַּנִּ"ל. וְזֶה:
עֵינֶיךָ בְּשָׂדֶה אֲשֶׁר יִקְצְרוּן - הֵינּוּ בְּחִינַת
הַהִסְתַּכְּלוּת עַל הַתַּכְלִית, כִּי הַקְצִירָה
הִיא תַכְלִית הַחֲרִישָׁה וְהַזְרִיעָה. הֲלוֹא
צוּיְתִי אֶת הַנְּעָרִים לְבִלְתִּי נִגְעֹךְ - זֶה
בְּחִינַת סְתִימַת הָעֵינַיִם, שֶׁצָּרִיךְ לְסוּגְרָם,
וּלְחַבֵּר הָרְאוֹת לְכוֹנּוֹ אֶל הַתַּכְלִית כַּנִּ"ל,
כִּי בְּלֹא זֶה אִי אֶפְשָׁר לְהַסְתַּכֵּל עַל
הַתַּכְלִית כַּנִּ"ל. וְזֶה: הֲלוֹא צוּיְתִי אֶת

הנָּעָרִים - לְשׁוֹן צוֹתָא וְהִתְחַבְּרוּת,
 שְׁצָרִיךְ לְצוֹת וּלְחַבֵּר הָרְאוּת כִּנ"ל.
 וְהַעֲיִנִּים נִקְרָאִים נָעָרִים, כִּי הֵם מְשָׁרְתִי
 הַשֶּׁכֶל כִּנ"ל, כִּי הָרְאוּת הוּא שְׁלִיחַ
 וּמְשָׁרֵת לְהַשְׁכֵּל כִּנ"ל. וְזֹהוּ: לְבַלְתִּי
 נִגְעֵךְ - בְּחִינַת נִגְעֵי הַנֶּפֶשׁ. כִּי
 כְּשֶׁהָרְאוּת נִתְפָּזֵר, וְרוֹאֶה כָּל מַה
 שְׁלִפְנָיו, הֵינּוּ שְׂאִינּוּ כוֹתֵם וְסוּגֵר עֵינָיו
 מִחֲזוֹ דִּהְיֵי עֲלֵמָא כִּנ"ל, וְזֶהוּ בְּחִינַת
 נִגְעֵי הַנֶּפֶשׁ. וְצָרִיךְ לְצוֹת וּלְחַבֵּר אֶת
 הַנָּעָרִים, דִּהְיֵנוּ הָרְאוּת, לְבָלִי לְהַסְתַּכֵּל
 מִן הַצַּד עַל הַבָּלִי עוֹלָם הַזֶּה, לְבַלְתִּי
 לִנְגַע אֶת הַנֶּפֶשׁ, וְאִזּוּ יוּכַל לְהַסְתַּכֵּל עַל
 הַתְּכַלִּית כִּנ"ל, וְאִזּוּ עַל יְדֵי הַהִסְתַּכְלוּת
 עַל הַתְּכַלִּית, נִתְבַּטְּלִין כָּל הַיְסוּרִין
 כִּנ"ל. אַךְ אַחֲרֵי כֵךְ כְּשֶׁשָּׁב מִהַבְטוּל,
 מִתְגַּבְּרִין הַיְסוּרִין בְּיוֹתֵר כִּנ"ל, שְׁזֶה
 בְּחִינַת צִמְאון הַנֶּפֶשׁ כִּנ"ל. וְזֹהוּ: וְצִמִּית
 וְהִלְכֵת אֶל הַכִּלִּים וְשִׁתִּית מֵאֲשֶׁר
 יִשְׁאָבוּן הַנָּעָרִים - כִּי לְכַבּוֹת הַצִּמְאוֹן
 הוּא עַל-יְדֵי הַתְּחַדְּשׁוֹת הַתּוֹרָה,
 שְׁמִקְבָּלִין הַמַּחֲיוֹן, שֶׁהֵם הַכִּלִּים שֶׁל
 הַשֶּׁכֶל, עַל-יְדֵי הֶרְשִׁימוֹ שְׁנִשְׁאָר
 מִהַבְטוּל כִּנ"ל, וּמִשֵּׁם שׁוֹתָה הַנֶּפֶשׁ
 לְכַבּוֹת צִמְאוֹנָהּ כִּנ"ל. וְזֹהוּ: וְשִׁתִּית

מֵאֲשֶׁר יִשְׁאָבוּן הַנָּעָרִים - כִּי הַנָּעָרִים
 שֶׁהֵם עֵינֵי הַשֶּׁכֶל, הֵם שׁוֹאֲבִין
 הַתְּחַדְּשׁוֹת הַתּוֹרָה, מִהֶרְשִׁימוֹ שְׁנִשְׁאָר
 מִהַהִסְתַּכְלוּת עַל הַתְּכַלִּית כִּנ"ל, וְעַל
 יְדֵי זֶה נִתְבַּטְּלִין הַיְסוּרִין אַחֲרֵי כֵךְ,
 וּמִכַּכֵּין צִמְאוֹן הַנֶּפֶשׁ כִּנ"ל: וְזֶה בְּחִינַת
 הַגֵּן עֵדֶן, בְּחִינַת מוֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. גֵּן הוּא
 בְּחִינַת הַנֶּפֶשׁ, בְּחִינַת (יִרְמְיָה לֵא): וְהִיִּתָּה
 נֶפֶשׁ כִּנ"ל רְחוּ. עֵדֶן הוּא בְּחִינַת
 הַתְּכַלִּית. כִּי עֵדֶן עֵין לֹא רָאָתָה (כְּמוֹ
 שֶׁאִמְרוּ רַז"ל בְּרֻכּוֹת לֵד), בְּחִינַת בְּטוּל כִּנ"ל:
 וְזֶה בְּחִינַת: עֲתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לַעֲשׂוֹת מַחּוּל לְצַדִּיקִים לְעֲתִיד לָבוֹא,
 וְכָל אֶחָד מֵרְאֵה בְּאֶצְבָּעוֹ וְכו' (תַּעֲנִית לֵא).
 מַחּוּל, זֶה בְּחִינַת הַשְׁמָחָה, שֶׁהִיא כָּלִי
 לְקַבֵּל הַתּוֹרָה כִּנ"ל. וְכָל זֶה עַל יְדֵי
 הַבְטוּל, שְׁעַל-יְדֵי הַזְרִיחָה שֶׁל הֶרְשִׁימוֹ
 מִן הַבְטוּל, מִשֵּׁם בָּאָה הַתּוֹרָה עַל-יְדֵי
 הַכִּלִּים, כְּמוֹ שְׁמִכְבָּר שֵׁם. וְזֶה בְּחִינַת
 מֵרְאֵה בְּאֶצְבָּעוֹ. מֵרְאֵה, זֶה בְּחִינַת
 הַמֵּרְאֵה וְהַזְרִיחָה שֶׁל הֶרְשִׁימוֹ, שְׁמִשֵּׁם
 בָּאָה הַתּוֹרָה. וְזֶה בְּחִינַת מֵרְאֵה
 בְּאֶצְבָּעוֹ, בְּחִינַת הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת
 (שְׁמוֹת לֵא): אֶצְבַּע אֱלֹקִים:

ליקוטי תפילות – תפילה ס"ה

אחד יחיד ומיוחד, ה'ה ה'ה ויהיה, לפני ברחמיך הרבים לכלל באחדותך באמת. אנא מלא רחמים, לפני ועזרני והושיעני שאזכה להתגבר בכל עז ותעצומות, לסגר ולסתם עיני מחיזו דהאי עלמא לגמרי. להעצים ולסגר עיני בחזקה מאד, לבלי להסתכל כלל על הבלי עולם הזה ותאותיו. ואהיה בזה העולם בעור וסומא ממש, שלא יהיה לי שום ראיה והסתכלות והבטה בזה העולם כלל, רק אזכה לבון את עיני ודעתי ושכלי להסתכל תמיד על התכלית האמתית תכלית הנצחי, עד שאזכה לידע ולהבין באמת טובך האמתית. ואזכה לדעת באמת שאין שום רע בעולם כלל רק כלו טוב וחסד, ואתה מרבה להטיב עם כל בשר בכל עת ובכל שעה, כי פונתך לטובה תמיד, כי אתה חפץ לזכות אותנו להביאנו לתכלית האמתית לחיים נצחיים, ואזכה להיות מלא שמחה תמיד:

אנא נורא קדוש תצילני מצרה, ותהיה עמי תמיד בכל עת, ותעזרני ותושיעני בכל עת שתשלח עלי יסורין חס ושלום על פי משפטיו ודרכיו הטובים, שתתן לי כח ושכל להסתכל על התכלית האמתית, על התכלית הטוב של היסורין. ואזכה להכלל בך באמת בשעת היסורין, ואבטל עצמי לגמרי ואסתם עיני מחיזו דהאי עלמא לגמרי, שאזכה לסגר ולהעצים עיני מתאות עולם הזה והכליו בכח וגבורה גדולה, עד שאזכה לראות למרחוק להסתכל על התכלית הטוב הנצחי שיגיע לי על-ידי היסורין, עד שיתבטלו אצלי כל היסורין לגמרי על-ידי-זה:

אנא מלא רחמים, אתה ידעת את נגעי לבבי ומכאובי, אתה ידעת את נגעי נפשי, אתה ידעת את אשר פגמתי בעיני הרבה מאד בגשמיות וברוחניות, בעיני בשר ובעיני השכל, אשר הסתכלתי במה שאסור להסתכל ופגמתי עיני מאד. ועל-ידי-זה פגמתי את נפשי מאד, והרהרתי הרהורים רעים וחשבותי ועינותי בדעתי במחשבות זרות ורעות הרבה מאד, ויצאתי מגבול הקדשה לימין ולשמאל, כי הסתכלתי והצצתי בדעתי למעלה ממדרגתי במה שאסור להציץ. ולהפך הכנסתי בדעתי מחשבות רעות וזרות ועינים רעים, והסתכלתי הרבה מן הצד, מגבול הקדשה ולחוץ, והפסקתי את דעתי ומחשבותי ממך ומתורתך הקדושה אלפים ורבבות פעמים עד אין מספר, עד אשר ההרגל נעשה טבע אצלי להיות רגיל מאד במחשבות חוץ, שיוצאים מגבול הקדשה ולחוץ. עד אשר נפגם דעתי ונפשי כל כך, עד אשר איני יכול לדבר כלל, ואיני יודע איך לסדר תפילתי לפניך. ועדין לא שבתי מטעותי, ואיני יודע שום דרך איך לשוב אליך בחלישות כח בזה, בבטול הדעת בזה, ברחוק בזה, בסכנות ורדיפות כאלה, שיש לי מעצמי ומשונאים ואויבים ורוצחים הרבה בלי שעור, בגשמיות וברוחניות בכמה אפנים ובחינות, מצדיקים ובינונים ורשעים. "יהיה מה רבו צרי רבים קמים עלי". רבים מאד, גדולים בתורה, גדולים בעשר, גדולים בחכמה. חמל על

זבוב נמאס כמוני, על פגום כמוני, שאין לו שום דמיון לכנות ולהדמות בו פגמו וחלישותו ורפיון ידו ובלבול עכירת דעתו וצרות לבבו ונגעי נפשו ומכאוביו הקשים והמרים מאד מאד בגשמיות וברוחניות. וכמו שהזהרת אותנו לסתם ולסגר עינינו מחיזו דהאי עלמא לגמרי, כן מרדנו ופגמנו בזה מהפך אל הפך, כי כל ימינו פנו בשטותים והבלים דהאי עלמא שפלה. יומם לא ננוח לילה לא נשקט מלחשב בכל עת עניני העולם הזה ותאותיו והבליו, עד אשר הרגלו מחשבותינו לחשב בכל עת רק בעניני הפרנסה וההצטרכות המרבה ובעניני תאות והבלי עולם הזה, קנאה ותאוה וכבוד ותולדותיהן, עד אשר עקר התכלית האמתי השלכנו אחרי גונו. וההרגל גבר כל כך, עד אשר אפלו כשאנו רוצים לחשב על סופנו ולהסתכל על התכלית האמתי, קשה וכבד עלינו מאד, ואי אפשר לצמצם ולכוון דעתנו אל התכלית אפלו שעה אחת. ואפלו בשעת העסק בתורה ותפלה ועבודה, גם אז מחשבותינו משוטטות לכל צד אל החוץ, והם טרודים ומבלבלים אז במחשבות זרות וערפוב הדעת הרבה מאד. אוי ואבוי, היכן אנחנו בעולם, אן חכמתנו, אן שכלנו, אן דעתנו, מה נחשב על יהוה, ועל מה אתינן להאי עלמא שפלה. היתכן שבאנו חלילה לזה העולם בשביל דברים כאלה, בשביל מחשבות כאלה חלילה, הלא לא באנו לזה העולם כי אם לשבר הבחירה ולהפך דעתנו ועינינו ולבנו מזה העולם לגמרי, ולהסתכל רק על התכלית האמתי ולהתדבק בך, כמו שכתוב, ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם. וכתוב, את יהוה אלהיך תירא אותו תעבוד ובו תדבק ובשמו תשבע. וכתוב, אחרי יהוה אלהיכם תלכו ואותו תיראו ואת מצותיו תשמורו ובקולו תשמעו ואותו תעבדו ובו תדבקו. וכתוב העדתי בכם היום את השמים ואת הארץ החיים והמות נתתי לפניך הברכה והקללה ובחרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך. לאהבה את יהוה אלהיך לשמע בקולו ולדבקה בו כי הוא חייד וארך ימיד. ועתה עתה, איך נהפכנו, "היעזב מצור שדי, מים קרים נוזלים, לחצב להם בארות נשברים אשר לא יכילו המים". היתכן להפסיק חס ושלום המחשבה מחי החיים ומתורתו הקדושה, מקור החיים האמתיים והנצחיים, לחשב בדברים כאלה שאנו רגילים בהם כל אחד כפי שטותו וטעותו וכסילותו. אהה יהוה, אהה אדונינו מלכנו, מה נעשה ליום פקדה, מה נעשה לעולם הנצחי, מה נעשה ליום שפלו שבת ומנוחה, אשר אי אפשר להכנס ולהכלל שם כי אם מי שמקשט עצמו בעולם הזה ומפשיט דעתו לגמרי לגמרי מחיזו דהאי עלמא ומדבק את עצמו רק בהתכלית האמתי והנצחי. ומה נעשה, וחטאינו עשו לנו מה שעשו עד אשר "טבעתי ביון מצולה ואין מעמד באתי במעמקי מים ושבלת שטפתני". אבי אבי אבי, אדוני אדוני אדוני, "מלכי ואלהי אליך אתפלל", אליך אשתטח, אליך אתנפל ואתחנן, עשה למענך לבד, עשה מה שתוכל ברחמיך הרבים והחזירנו בתשובה שלמה לפניך באמת, זכני מעתה עזרני מעתה הושיעני מעתה והיה עמי תמיד. ועזרני וזכני לסגר ולהעצים

ולסתם עיני ולבבי ודעתי ומחשבותי מחיוזו דהאי עלמא שפלה לגמרי, ולא אסתפל על הבלי עולם
הזה ותאותיו וטרדותיו כלל, כי כל העולם הזה אינו עולה כהרף עין, "כי הכל הבל ורעות רוח,
ומה יתרון לאדם, מפל עמלו" ומפל תאותיו והבלי:

טוב ומטיב לכל, טוב ומטיב תמיד, טוב ומטיב לרעים ולטובים, טוב ומטיב באמת, הטיבה ברצונך
עם רחוק מטוב כמוני, אשר מרדתי בטובך בידים, במזיד ובשוגג באנס וברצון אלפים ורבבות
פעמים, אשר התחלתי להטיב עמי הרבה טוב האמתי והנצחי, ואנכי דחיתי בידים טובך האמתי
כמה וכמה פעמים, "עד כי חדל לספר כי אין מספר". אנא האל הטוב אשר טובך אינו נפסק
לעולם, זכני מעתה לטובך האמתי, שבעניי טובך הנצחי. עזרני וזכני לכלל באחד באמת, בתכלית
התכליות, בתכלית הפטול כראוי, ברצוא ושוב, ברצונך הטוב. עד שאזכה לדעת שכלו טוב ואין
שום רע בעולם כלל, וכל הצרות והיסורין הבאין בעולם כלם הם טובות גדולות, עד שאזכה לבטל
כל הצרות והיסורין שבעולם על-ידי-זה. ונזכה לקבל היסורים המכרחים לבוא באהבה ובשמחה
גדולה, ולבטל כל היסורין על-ידי הפטול אל התכלית הטוב באמת, עד אשר נזכה לקבל ולהמשיך
מימי התורה על-ידי השמחה מהרשימו של הפטול שתאיר אל המחין. ונזכה לשאב מים בששון
ממעייני הישועה. ועל-ידי השגת התורה נזכה לקרר היסורין ולכבות צמאון הנפש גם בעת שנשוב
מהפטול אל הדעת. ולא יהיה שום כח להיסורין להתגבר עלינו חס ושלום אחרי כן, אחר שנשוב
מהפטול, רק נזכה לבטלם אז על-ידי השגת התורה שתזכנו לקבל ולהשיג על-ידי השמחה מאור
זריחת הרשימו הקדושה שנשאר מההסתכלות והפטול אל התכלית שהוא כלו טוב כלו אחד,
שתאיר הרשימו אל כלי המחין השגת סתרי אורייתא, ויקים בנו מקרא שכתוב, אשרי הגבר אשר
תיסרנו ייה ומתורתך תלמדנו:

ובכן תרחם עלינו ותושיענו שנזכה לתפלה בשלמות, ונזכה לעשות אחד מפל התפלה, ותהיה כל
תפלותינו ותחנונינו ובקשותינו כלולים יחד בתכלית האחדות, באפן שיהיה לנו כח לסדר לפניך
בכל יום תמיד שירות ותשבחות ותפלות ותחנונות ובקשות הרבה בתכלית השלמות ברצונך הטוב.
אנא הטוב והמטיב, הרוצה בתפלת עמו ישראל, אתה יודע את עצם יקר יפי הדרת קדשת דבורי
התפלה הקדושה, שאנו זוכים להתפלל ולהתחנן לפניך. אתה יודע את הוד פאר יקרת קדשת כל
אות ואות מדבורי התפלה, כי מי יהדר מי יפאר גדל פאר הלקוטים והקבוצים שאנו מלקטים
ומקבצים שושנים ופרחים וצמחים נפלאים ונוראים מפארים ומהדרים, סגלות יקרות וחמודות
גדולות, בשדות הקדושות העליונות, על-ידי כל אות ועל-ידי כל דבור ודבור, ומפל שכן על-ידי
כל ברכה וברכה של התפלה הקדושה. ואם היינו זוכים להטות אזנינו לשמע מה שאנו מוציאים
בפינו מרגליות יקרות ואבנים טובות ויקרות כאלו, להבין ולהשפיל את יקר תפארת גדלת הוד יפי

הדבור הקדוש והנורא של התפלה הקדושה, את עצם יקרת קדשת כל דבור ודבור, לא היינו יכולים להשלים לדבר אפילו ברכה אחת, ואפילו דבור אחד. כי היינו נקשרים ונכרכים ומתדקים באות הראשונה של הדבור, כי איך אפשר לילך מן אות הראשונה של הדבור, לגדל עצם יקר יפיה וזיוה והדרה, הדרא דלא אפשר למפרט בשפותא, ולגדל עצם תקף התקשרות הדבור עם הנפש, עד אשר אין הדבור מניח את הנפש לילך מאתו להלן יותר:

רבונו של עולם, מלא טוב וחסד, מלא רחמים רבים אתה הודעתנו ברחמיך הרבים, שגם מי שזוכה לבחינה זאת לשמע הוד יפי הדבור, עד אשר אין הדבור מניח אותו לילך להלן יותר, גם זה אינו טוב, ואין זה שלמות התפלה. כי צריכין דיקא להתפלל כל הברכות וההודאות ולהשלים כל סדר התפלה בשלמות, וגם לומר עוד אחר כך הרבה תחנונות ובקשות ומזמורי תהלים ושאר תפלות הרבה. על בן עקר שלמות התפלה הוא כשזוכין לכלל התפלה באחד, שהוא התכלית, שהוא כלו טוב כלו אחד. ואתה יהוה ידעת שפלותנו ופחתותנו, כמה אנו רחוקים מכל וכל משני הבחינות האלה, כי אנו רחוקים מתפלה מאוד מאד בתכלית הרחוק, בכמה הרחקות בלי שיעור, ולבנו אטום מאוד, עד אשר אין אנו זוכים להטות אזננו ולשמע מה שאנו מדברים בפנינו בשעת התפלה, ובפי ובשפתי אני מתפלל ולבי רחוק מהדבורים הקדושים, ואיני מתגבר להשמיע לאזני מה שאני מוציא בפי. ואם לפעמים אתה עוזר לי, עד שאני מתחיל להטות אזני ולשמע מרחוק איזה דבור של התפלה הקדושה, עדין אני רחוק מהתכלית האמתית, מתכלית האחדות. ועל בן על פי רב אני נשאר כרוך מאוד אחר איזה דבור שאני מתחיל לשומעו, ואיני יכול לפרוד ממנו ולילך להלן לדבר יותר, ואתה יודע שגם זה אינו שלמות, כי אני צריך לדבר הרבה, להתפלל כל סדר התפלה ולהוסיף עוד תחנונות ובקשות הרבה, כי צרכי המה מרבים מאוד:

ובכן באתי לפניך מלא רחמים, רבון כל המעשים אדון כל הנשמות, שתמלא רחמים על נשמות ישראל, ובפרט על נשמותי העניה והדלה על-ידי מעשי הרעים, אשר הרביתי לפשע נגדך, חטאתי עויתי ופשעתי והרע בעיניך עשיתי. עד אשר זה ימים ושנים הרבה אשר נשמותי הולכת נעה ונדה, ונתרחקה ונתגרשה מן השדה הקדושה ששם גדלים כל הנשמות הקדושות, ויצאה בגולה ואין לה מביר, והיא הולכת ומטרפת ואין לה "מנוח לבך רגלה". כל רודפיה השיגוה בין המצרים. ומה אעשה ועונותי גרמו כל אלה ויותר מזה, לולא רחמיך וחסדיך אז אבדתי בעניי חלילה. ועתה איך יוכל עבד אדוני זה לדבר עם אדוני זה, מאחר שאני רחוק מנשמותי כל כך, ואיך יוכל גלם סרוח מבבל ומטרף לדבר דברי אלהים חיים. על בן אין לי שום תקנה לשוב ולהתחנן, כי אם על-ידי בעל השדה האמתית. ועל זה באתי לפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, להפיל תחינתי לפניך מלא רחמים, בלב נשבר ונדכא, בלב קרוע ומרתח, בלב חרד ונאנח, בלעגי שפה ובלשון עלגים. צופה

ומביט ומיחל ומחכה לרחמיך וחנינותיך האמתיות, יושב ודומם לתשועת יהוה כהרף עין, כי אין לי פה לדבר ולא מצח להרים ראש, כי קלקלתי ושחתתי בידים כל טובותיך ועצותיך הקדושות, אשר השפעת עלי בכל עת, ועתה מה יש לי עוד צדקה ולזעק אל המלך:

רחמן מלא רחמים, רחם על נפשי ורוחי ונשמותי, כי אתה לבד יודע עצם הרחמנות שעליהם זה ימים ושנים הרבה. יהמו מעיך ורחמיך על נשמותי הפגומה מאד ועל כל הנשמות הערמות דאזלין ערטלאין בעונותי הרבים. אוי אוי אוי, מה אומר מה אדבר, אוי אוי, מתי אזכה לתקן פגמים גדולים גבוהים ועצומים כאלה, אשר פגמתי וקלקלתי במקום שפגמתי. חמל ורחם על נשמותינו ועל כל עמך בית ישראל, על כל נשמות ורוחות ונפשות החיים והמתים, ותן לנו בעל שדה אמתית שיוכל לעסק בתקון נפשנו ורוחנו ונשמותינו, שיהיה לו כח לתקן כל הנשמות של החיים והמתים, להכניס כל הנשמות מחוץ לפנים לתוך השדה הקדושה, ולעסוק בכל תקוניהם וצרכיהם, לזרעם ולנוטעם ולהשקותם ולגדלם ולהצמיחם ולהרבות פירותיהם, ולתן הרחקה כראוי בין כל האילנות והעשבים שלא יכחישו אחד את חברו חס ושלום, ויקים מהרה מקרא שכתוב, ישם מדבר לאגם מים וארץ ציה למוצאי מים. ויושב שם רעבים ויכוננו עיר מושב. ויזרעו שדות ויטעו כרמים ויעשו פרי תבואה. ויברכם וירבו מאד ובהמתם לא ימעט:

ותרחם ברחמיך הרבים על הצדיקי אמת העוסקים בתקון השדה הקדושה הנקראים בעלי השדה, ועל כל יוצאי חלציהם ועל כל התלויים בהם, ותשמרם ותצילם מכל אויביהם ומכל שונאיהם ומכל רודפיהם. כי אתה יודע גדל ההתגרות שמתגרין בהם, וגדל השנאה והקנאה והיסורים והרדיפות שבאים עליהם על-ידי-זה. חוס וחמל עליהם ועלינו ואמר לצרותיהם די, ושמרם והצילם, החיים וקיימים וחזקים ואמצים וברכם, באפן שיוכלו לעסוק בתקוננו ובתקון כל השדה בלה. רחם מלא רחמים, על נשמות עשוקות כאלו, על נשמות רחוקות מתקון זה כמה וכמה מאות שנים, וכמה גלגולים עברו עליהם וכמה יסורים וצרות והרפתקאות עברו עליהם בכל גלגול וגלגול. חמל על נשמות עיפות ונרדפות, ובפרט על נשמות הערמות דאזלין ערטלאין, שאינם יכולים להתלבש בשום גוף, אשר אתה ידעת עצם הרחמנות שעליהם. חמל על דמעתם וצעקתם, חמל על אנחתם וגניחתם ואנקתם, חמל על צערם המר, חמל על טלטולם הקשה והכבד מאד אשר "כשל כח הספל". חמל עליהם למען שמך למען רחמיך הרבים לבד, כי אין בנו כח ודעת להתפלל עליהם ועלינו, עשה למענך ולא למעננו ואל תזכר להם ולנו עונותינו. "מהר יקדמונו רחמיך כי דלנו מאד". עזרנו כי עליך נשעננו. וזכנו לשוב בתשובה שלמה לפניך באמת עד שיאירו עיני בעל השדה, ותהיה השדה נקראת שדה-צופים ולא תהיה נקראת חס ושלום שדה-בוכים. שתעזר ותושיע ברחמיך הרבים ובחסדיך העצומים, שיהיה כח להבעל השדה להיות צופה ומביט

ומסתפל על כל אחד ואחד מישראל הרחוק מן התכלית להביאו אל התכלית האמתית, שיזכה כל אחד לסתם עיניו ודעתו מחיזו דהאי עלמא לגמרי, עד שיהיה נכלל תמיד בתכלית הבטול ברצוא ושוב בתוך התכלית האמתית שהוא כלו אחד בלו טוב, באפן שיזכה כל אחד ואחד מישראל לכלל תפלתו באחד. עזרנו טוב לכל, שנזכה לבטל כל גשמיותנו, עד שנזכה לבטל עצמנו לגמרי לכלל באחדותך באמת שהוא כלו טוב תמיד, עד שתהיה תפלתנו בתכלית השלמות כלולה יחד מתחלתה ועד סופה בתכלית האחדות, ולא נשכח שום אות ודבור של התפלה לעולם. ואפלו כשנעמד בסוף התפלה, נזכר עדין את אות ודבור הראשון של התפלה, ולא גלך ולא נעבר ולא נפסק לעולם מאות ודבור הראשון של התפלה, אפלו כשנבוא לסוף התפלה, ולא נעשה שום פרוד והבדל והרחקה בין דבורי התפלה הקדושה, רק כל התפלה בלה תהיה כלולה ומחברת ומקשרת יחד מראשה לסופה ומסופה לראשה בתכלית האחדות, בתכלית השלמות, כי כלו אחד בלו טוב. ועל-ידי-זה נזכה לסדר ולומר לפניך בכל יום ויום שירות ותשבחות ותפלות ותחנונות ובקשות וודוים ופיוסים הרבה בפה מלא, בכונה גדולה, בתכלית פונת הלב באמת ברצונך הטוב. וכלם יהיו כלולים יחד בשמך המיוחד בתכלית האחדות, עד אשר תשמע שועתנו ותאזין תפלותינו ותקשיב תחנותינו ותמלא כל משאלותינו לטובה ברחמים, שנזכה חיש קל מהרה לשוב בתשובה שלמה לפניך ולהיות ברצונך הטוב באמת. ותשים חלקנו עם הצדיקים והיושבים לפניך בגן-עדן, ותשעשע עם נפשנו לעולמי עד ולנצח נצחים, ונזכה ונחיה ונראה ונירש טובה וברכה לשני ימות המשיח ולחיי העולם הבא. ותעזרנו ותושיענו שנזכה להיות בשמחה תמיד, ותרם עלינו ברחמיך וחנינותיך, ותזכנו בחסדיך העצומים שנזכה לעמד ולראות את המחול שתעשה לצדיקים לעתיד לבא, וכל אחד יהיה מראה באצבעו ואומר, זה יהוה קוינו לו. כמו שכתוב, ואמר ביום ההוא הנה אלהינו זה קוינו לו ויושיענו זה יהוה קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו. אשרי המחכה לזה, אשרי תבחר ותקרב שיזכה להציץ מן החרבים שמחת המחול הזה:

מלא רחמים, חפץ להטיב לכל בריותיך. רחם עלינו כל עוד נפשנו בנו, וחיינו וזכנו ועזרנו והושיענו בישועתך האמתית, כמו שאתה יודע את כל הישועות שאנו צריכין, באפן שנזכה להגיע לכל מה שבקשנו מלפניך חיש קל מהרה, ולא נעול בכסופא קמך. "יהיו לרצון אמרי-פי והגיון לפי לפניך יהוה צורי וגואלי. שמחו ביהוה וגילו צדיקים והרנינו כל ישרי לב. ישמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו בגוים יהוה מלך". ויקים מקרא שכתוב, "והיה יהוה למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יהוה אחד ושמו אחד". ובתורתך כתוב לאמר, "שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד":

קיצור ליקוטי מוהר"ן – תורה ס"ה

הוא הולך בתפלה מאות לאות עד שנתחברים כמה אותיות ונעשה מהם דבור ותבה ואחר-כך הולך ומחבר עוד כמה אותיות ונעשה מהם תבה שניה וכו' ואחר-כך נתחברים שתי התבות. ואחר-כך הולך ומלקט יותר עד שגומר ברכה אחת ואחר-כך מלקט יותר ויותר והולך מאבות לגבורות ומגבורות לקדשות וכן הולך להלן יותר. ומי יפאר גדל פאר הלוקוטים והקבוצים שאדם מלקט ומקבץ בדבורי התפלה. וכשהדבור יוצא והדבור יוצא מהנפש ובא ונשמע לאזניו אז הדבור מבקש מהנפש ואינו מניח אותה לילך יותר ומחבק ומלפף אותה לבל תלך ותפרד ממנו כנ"ל. כי איך תוכל לילך ממני הלא אתה רואה את יקר יפיי וזיוי והדרי ותפארת, כי הלא אני תבת ברוך ושמע נא מה שאתה מדבר והשמע לאזניך מה שאתה מוציא מפיה. ואיך תוכל לילך יותר כדי ללקט עוד סגלות יקרות וחמודות גדולות, כי איך תוכל לפרד מאתי ולשכח אותי, על כל פנים תראה שבכל מקום שתלך ותבוא לשם לא תשכח אותי ולא תפרד ממני. על כן עקר שלמות התפלה היא כשזוכה לעשות אחד מכל התפלה, וכשעומד בתבה אחרונה של התפלה יהיה עדין עומד בתבה הראשונה. שעל-ידי-זה לעולם אינו נפרד מן האות הראשונה של התפלה אפילו בגמר התפלה. ואז התפלה בשלמות, אבל לזכות לזה אי אפשר כי אם על-ידי הצדיק הגדול האמתי שהוא בחינת בעל השדה העליונה, שהוא יכול להביא את כל אחד אל התכלית האמתי שהוא בלוי טוב וכלי אחד. ועל-ידי-זה יזכה לעשות

א יש שדה העליונה ששם גדלים כל הנשמות ואלו הנשמות צריכים בעל שדה שיעסק בתקונם. וכל מי שרוצה לרחם על נשמתו שלא תהיה ערמה ונעה ונדה מחוץ לשדה צריך לבקש ולהתחנן הרבה לפני השם ותברך כל ימיו, שיזכה להתקרב לצדיק הזה שהוא בעל השדה. שהוא מסתכל על כל אחד להביאו אל התכלית שהוא בלוי אחד וכלי טוב כמבאר לקמן אות ב' ואות ג'. כי אי אפשר לבוא אל התכלית הטוב הנצחי כי אם על-ידי הצדיק הזה שהוא בחינת בעל השדה:

ב עקר שלמות התפלה הוא כשזוכה לבוא אל התכלית לעשות אחד מכל התפלה. כי כשאדם עומד להתפלל כשמתחיל לומר התבה הראשונה כגון תבת ברוך, תכף כשיוצאת האות הראשונה מהתבה כגון אות ב' מתבת ברוך אז האות מבקשת ומתחננת מהנפש לבל תפרד ממנה, ואינה מנחת את הנפש לילך ולדבר יותר ומחבקת ומלפפת את הנפש ומבקשת אותה לבל תפרד ממנה. ומכל שכן כשגומר תבה אחת אז כל התבה מחבקת ואוחזת את הנפש ואינה מנחת אותה לילך ממנה לדבר שאר דבורי התפלה. כי כשאדם עומד ומתפלל ומדבר דבורי התפלה אז הוא מלקט ציצים ופרחים ושושנים נאים. כאדם ההולך בשדה ומלקט שושנים ופרחים נאים אחת לאחת עד שעושה אגדה אחת, ואחר-כך מלקט עוד אחת לאחת ועושה אגדה אחרת ומחברם יחד וכן הולך ומלקט ומקבץ כמה וכמה אגדות יפות ונאות. כמו כן

אחד מכל התפלה שזהו עקר שלמות התפלה
כנ"ל :

ג כשאדם זוכה על-ידי הפעל שדה להסתכל על
התכלית אז אין לו שום צער ושום יסורין מכל
דבר שבעולם. ובאמת אין שום רע בעולם רק
כלו טוב. ועקר הצער שיש לאדם כשיש לו איזה
יסורים חס ושלום הוא רק מחמת שלוקחין ממנו
הדעת עד שאינו יכול להסתכל על התכלית
שהוא כלו טוב. כי אם היה זוכה להסתכל על
התכלית לא היה לו שום צער כלל מהיסורים
הללו. כי כונת השם יתברך בודאי לטובה, אם
להזכירו שישב בתשובה, אם למרק עוונותיו
כדי שיזכה לחיי עולם. ואם בן היסורין הם
טובות גדולות, והיה ראוי לו להיות מלא שמחה
מגדל הטובה שעושה לו השם יתברך באלו
היסורים אם היה זוכה להסתכל על התכלית
הטובה :

ד צריך להרגיל את עצמו בכל פעם בבחינת
פטול, להסתכל על התכלית הטובה האמתית
והנצחית, וזה אי אפשר כי אם על-ידי שישתם
עיניו מחזו דהאי עלמא, לבלי להסתכל כלל על
תאוות עולם הזה והבליו. כי אי אפשר להסתכל
ולהכלל בהתכלית כי אם על-ידי סתימו דעיניו
שישתם עיניו לגמרי מחזו דהאי עלמא, אף גם
לדחקם בהאצבע ואז לא יהיו לו יסורים וצער
משום דבר שבעולם. אף אי אפשר להיות קבוע
תמיד בבחינת הפטול כי יצא מגדר אנושי. ועל
כן בהכרח שיהיה הפטול בבחינת רצוא ושוב,
ואז הרשימו של הפטול מאיר אל הדעת אור
מתיקות געימות התנוצצות אלהות מה שאי
אפשר לאחד לספר לחברו כלל, ועל ידי זה

נמשך שמחה גדולה ועל ידי זה נמשכין חדושין
דאורייתא, ועל ידי זה יוכל להחיות את עצמו
בכל היסורים והרפתקאות שעוברים עליו חס
ושלום, וזכה למעם ולהרגיש בעולם הזה מעין
עולם הבא :

ה באמת בשעת הפטול אל התכלית שהוא כלו
טוב נתפסלין היסורים כנ"ל, אף אי אפשר
להיות תמיד קבוע בבחינת הפטול ומכרח
הפטול להיות בבחינת רצוא ושוב כנ"ל.
וכשחזור השכל מהפטול אל המוח אז אי אפשר
להמוחין לקבל זה השכל של בחינת פטול, כי
הוא בחינות אין סוף, ומחמת זה מרגיש המוח
הצער של היסורין, אף גם מתגברין היסורין
ביותר ממה שהיו מקדם, בדרך שני אנשים
הנלחמים זה עם זה, כשאחד רואה שחברו
מתגבר עליו אז הוא מתחזק ומתגבר ביותר, אף
אחר-כך מקלין היסורים ומתנחמים עליהם על-
ידי התחדשות התורה שזוכה על-ידי היסורין, כי
על-ידי הפטול שנתפטל אל התכלית והשיג שכל
היסורים הם טובות גדולות על-ידי-זה נתמלא
שמחה, והשמחה הוא כלי לחדושין דאורייתא
(עין פנים) ועל-ידי התחדשות התורה מקררין
היסורים, וזה בחינת "אשרי הגבר אשר תיפרנו
יה ומתורתך תלמדנו", כי על-ידי היסורים זוכה
להתחדשות התורה :

ו זה סימן שפעל על ידי היסורין וקבלם כראוי
כשזוכה אחר-כך לחדושין דאורייתא. כי זה סימן
שזכה לבטל עצמו אל התכלית על-ידי היסורין,
ואף שהכרח לשוב עצמו מהפטול אף-על-פי-כן
מהרשימו שנשאר מהפטול נתמלא שמחה וזכה
לחדושין דאורייתא :

חיי מוהר"ן

קנא. בשנת תקס"ו היא שנת ארבע לישיבתו פה ברסלב שהיא שנה הרביעית להתקרבותי אליו כי בכניסתו לפה נתקרבותי אליו מיד בסמוך בנוצר לעיל (סימן קטו), אז בקיץ בשנת תקס"ו בחדש סיון נפטר בנו הילד שלמה אפרים זכרוננו לברכה. וכבר מבאר במקום אחר (לעיל כח) מענין הילד היקר הקדוש הזה, מה שאמר רבנו זכרוננו לברכה שכבר היה מוכן וכו'. ואז אחר פטירת הילד הנ"ל כשבאנו אליו אז התחיל לדבר עמנו מענין תקון הנשמות מענין הבעל שדה, שיש שדה שגדלים בו נשמות וצריכין בעל השדה לתקנם, וזה שחוגר מתניו להיות בעל השדה יש עליו יסורים הרבה בלי שעור כמבאר בהתורה ויאמר בעז אל רות בלקוטי א' סימן ס"ה עין שם, ומאז דבר הרבה מענין תקון הנשמות, ובפרט אחר שבא מלמברג בפרט בכניסתו לאומין, שכל בניסתו לשם ומה שבחר להסתלק שם ולשכב שם הכל היה מחמת זה בשביל תקון הנשמות הצריכים תקון מכמה מאות שנים. כי שם באומין נהרגו נפשות רבות בלי שעור, וכמה ילדים אלפים ורבות, שנהרגו קדם זמנן וכו', וכמוכן משיחותיו באומין, וקצתם נכתבו במקום אחר (לקמן קצ, קצא). ואז, באותה השנה, התחיל לספר ספורי מעשיות הנדפסים עתה, ואמר: עתה אתחיל לספר מעשיות "איך וועל שוין אן הייבין מעשיות דער ציילין", ואז אמר בראש השנה שאחריו מיד שהוא ראש השנה תקס"ז התורה פתח רבי שמעון בסימן ס' שמדברת מספורי מעשיות וכו'. ואז באותו יום כפור היתה השרפה רחמנא לצלן פה ברסלב בעת תפלת כל גורי בשעה שהתחיל החזן הפיוטים שאחר ערבית שהיא יעלה וכו' ונתפורנו כלנו להציל ביתו ורכושו ונתבלבלה התפלה. רק אחר גמר השרפה בלילה נתקבצו כמו מגין וגם רבנו ז"ל היה עמנו וגמרנו הפיוטים. ואז במוצאי יום כפור אמר רבנו ז"ל שבאותו יום כפור רצה לפעל דבר אצל השם יתברך וכו' והיו לו כמה טענות על-זה שאלו היו נכתבים היו נכתבים כמה בוגין [גליונות] ועשיתי לי סדר גדול על הנ"ל. אך על-ידי השרפה נתבלבל הדבר.

וגם אחר שבא מלמברג דבר מענין זה והיה מוכן מדבריו שמאז שרצה ביום כפור לפעל זאת, מחמת זה יש עליו קטרוג גדול למעלה ושהחולאת והיסורין שהיו לו ושיש לו עדין הוא מחמת זה ואמר אף-על-פי שבנתי בודאי לשם שמים אף-על-פי-כן וכו'.

וספר אז מעשה מבנו של הרב משפטיבקה שהיה חולה וידע שהיה מחמת חטא שפגם בכבוד אב ואף-על-פי-כן הבין בלבו שאינו מתחרט וכו'. וספר זאת כנגד עצמו שאף על פי שידע שהיסורין והחולאת שלו הוא מחמת הנ"ל אף-על-פי-כן אינו מתחרט בלבו. ואמר שרבי שמואל יצחק שהוא בעת הרב במשערין הודיע לו מקדם השרפה שיהיה, גם במעדותיו ודיוקע היתה שרפה והיה אז גם-כן רבי שמואל יצחק והודיע לי מקדם שמואל יצחק בגימטריא שרפה כנכתב בתורה חסר (בראשית כ"ט):

ואז באותה השנה הכרחתי לגוד ממקומי מנעמריב למאהליב ובאותה השנה נתבלבלו כמה אנשי-שלומנו רבי אברהם מצי היה בפטערבורג ורבים נתבלבלו מאד. ורבנו זכרוננו לברכה בעצמו היה נע ונד באותה השנה בהנסיעה הגדולה שנסע לנאורויטש ולבראד וכו' ונשתהה באותו הנסיעה כמו חצי שנה. ובאותו החרף בעת שהיה במשערין על שבת שירה ואחר-כך בקרימינזשאק כדרך כל שנה אז נולד נכדו רבי ישראל זכרוננו

לְבָרְכָהּ בֶּן בֶּתוֹ הַצְדִּיקָה מֵרַת שָׂרָה וְלִדְתוֹ הִיְתָה קֹדֶם שְׁנַסֵּעַ רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָהּ הַנְּסִיעָה הַזֶּה"ל וְתַכְּפָה אַחֵר שָׂבָא מִקְרִימִינְטָשָׁאק נִסֵּעַ הַנְּסִיעָה הַזֶּה"ל.

וְקֹדֶם לְדָתוֹ יָשָׁב כַּמָּה שָׁבוּעוֹת בְּקְרִימִינְטָשָׁאק וְהִמָּתִין עַד שֶׁתֵּלֵד וּבְכָל אוֹתוֹ הָעֵת קֹדֶם שִׁילְדָה לֹא הָרָאָה פָּנִים שׁוֹחֲקוֹת כָּלָל וְהָיָה מִקְפִּיד בְּשִׁנְתָּנוּ לוֹ שְׁנֵי תַבְשִׁילִין בְּסַעְדָּהּ, כִּי הָיוּ רַק עֵינָיו כָּלוּת כָּל הַיּוֹם שֶׁתֵּלֵד בְּשָׁלוֹם בֶּתוֹ תַּחֲיָה, וְהָיָה שָׂרוּי בְּצַעַר גָּדוֹל כָּל אוֹתוֹ הָעֵת עַד אוֹתוֹ הַלְדָּה שִׁילְדָה בֶּתוֹ. וְאַחֵר הַלְדָּה נִתְמַלֵּא שְׂמָחָה תַּכְּפָה וְצוּהָ לְהַדְלִיק נְרוֹת וְלַעֲשׂוֹת מִשְׁקָה שְׁקוּרִין פֶּאָנְטִישׁ [מְזוּג בֵּינָם דְּבִשׁ וּמִים] וְהָיָה בְּשְׂמָחָה גָּדוֹלָה, וְאַחֲר־כֵּן בְּיוֹם הַשְּׂמִינִי מִלְּאָת הַתִּינוּק נִכְדוּ כְּרָאוּי, וְאַחֲרֵי הַבְּרִית מִילָה הָיָה בְּשְׂמָחָה אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאָמַר שְׂיֵשׁ לוֹ נַחַת מִה שֶׁשָּׁמַע מֵאֲנָשִׁים וְכו' שֶׁהִזְכִּירוּ אוֹתוֹ שֶׁשָּׁמוֹ יִשְׂרָאֵל בֶּן שָׂרָה כְּמוֹ שֶׁהַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל אָבָל אַחֲר־כֵּן בְּיוֹם שְׁלִישִׁי לַמִּילָה נִחְלְשָׁה בֶּתוֹ הַיּוֹלֶדֶת הַזֶּה"ל וְהָיָה לוֹ צַעַר גָּדוֹל וּבָרַח בְּמְרוּצָה גָּדוֹלָה מִקְרִימִינְטָשָׁאק. וְאָמַר שֶׁהַחַיּוֹת שָׁלוּ נִפְסָם מִגָּדֵל הַצַּעַר.

וְהָאִישׁ שֶׁהָיָה עִמּוֹ רַבִּי שְׂמוּאֵל מִטַּעַפְלִיק נִתְמַהֲמָה קֶצֶת, וְהִנִּיחַ אוֹתוֹ שֵׁם וְלֹא הִמָּתִין עָלָיו וְנִסֵּעַ בְּלַעְדָּיו. וְהִכְרִיחַ רַבִּי שְׂמוּאֵל לְשַׁכַּר עֲגֻלָּה וְלָרוּץ אַחֲרָיו וְאַחֲר־כֵּן בְּשָׂבָא מִקְרִימִינְטָשָׁאק נִסֵּעַ לְנֶאֱוֹרִיטִישׁ וְכָל הַנְּסִיעָה הַגָּדוֹלָה הַזֶּה"ל וּבְאוֹתוֹ הַחֹרֶף הָיְתָה חוֹלָה שְׁלֹשׁ פַּעַמִּים בְּמֵאֵה-לֵיב, וְכֵן זִוְגְתִּי וּבְנִי וְהָיָה לְרַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָהּ צַעַר גָּדוֹל מְזֹה. וּבְחֶסְדִּי ה' וּבְכַח תְּפִלָּתוֹ הַקְדוּשָׁה נִשְׁאַרְתִּי בַּחַיִּים תַּהֲלָה לָאֵל.

וּבְכָל עֲנִיָּן זֶה יֵשׁ הִרְבֵּה לְסַפֵּר כִּי יֵשׁ בְּכָל זֶה דְּבָרִים גְּנוּזִים מְאֹד גְּנוּזִיָּא דְּמִלְכָּא אֲשֶׁר זָכָה לְהַשְׁיֵג בְּכָל הָעֲנִינִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר בְּשָׁבִיל זֶה הִכְרִיחַ לְטַלֵּטל כָּל כֵּן וְלִסְבֹּל יְסוּרִים כָּל כֵּן, וְהַכֵּל בְּשָׁבִיל תִּקּוֹן הָעוֹלָמוֹת תִּקּוֹן הַנְּשָׁמוֹת וְהַנְּפָשׁוֹת שֶׁל הַחַיִּים וּבְפֶרֶט נִשְׁמוֹת הַמֵּתִים שֶׁבְּזֶה עֵסֶק בְּיוֹתֵר בְּסוֹף יָמָיו כְּאֲשֶׁר אָמַר בְּפֶרוּשׁ שְׂמָה שְׁעוֹשָׁה עִמָּנוּ הוּא דִּבֶּר קָטָן אֲצִלּוֹ וְזֶה אָנוּ צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת, אָבָל הוּא צְרִיךְ לַעֲסֹק בְּתִקּוֹן נִשְׁמוֹת הַמֵּתִים כִּי יֵשׁ נִשְׁמוֹת עֲרִטְיָלָאִין וְכו' כְּמִבְאָר בְּמָקוֹם אַחֵר (שִׁיחוֹת הַר"ן כג, קצ"ה).

וְאִם אָמַנְסָם לֹא שְׁמַעְנוּ וְלֹא יִדְעוּנוּ בְּכָל זֶה אֲפֹלוּ כְּטַפָּה מִן הַיָּם, וְגַם מַעֲט דְּמַעֲט שְׂחָמֵל עָלֵינוּ וְהוֹדִיעַ לָנוּ גַם מְזֹה אִי אֲפָשָׁר לְבָאָר כִּי-אִם מַעֲט דְּמַעֲט בְּרָמּוֹ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן לֹא נִמְנָעַתִּי מִלְרַשֵּׁם מִה דְּאֲפָשָׁר כִּי הִיא טוֹבָה גָּדוֹלָה לְהַחֲפִצִּים בְּאֵמַת הַשּׁוֹקֵדִים עַל דְּלִתּוֹתָיו כְּשִׁיזְדָּעִים מִה שִׁיזְדָּעִים מִמָּה שֶׁעָבַר עָלָיו וְאֲשֶׁר יֵצֵא מִפִּיו הַקְדוּשׁ בְּעֲנִינִים הָאֵלֶּה, וְהַמְשָׁכִילִים הַמַּעֲיָנִים בְּדִבְרֵינוּ בְּעֵין הָאֵמַת יָבִינוּ מַעֲט גְּדֻלַּת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי כָּל זֶה וְגִדְלַת הַצְדִּיקִים וְכַמָּה יְסוּרִים וְצָרוֹת הֵם סוֹכְלִים בְּשָׁבִיל תִּקּוֹן נַפְשׁוֹתֵינוּ אוֹלֵי נִתְעוֹרֵר עַל-יְדֵי כָּל זֶה לִילָךְ בְּדַרְכֵּי הַקְדוּשִׁים אֲשֶׁר הוֹרָה אוֹתָנוּ בְּסִפְרֵי הַקְדוּשִׁים וְנָשׁוּב אֶל הַשֵּׁם בְּאֵמַת בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן:

קנ"ב. בְּשֵׁנַת תַּקס"ו הַזֶּה"ל כְּשֶׁהִתְחִיל לְדַבֵּר עִמִּי מַעֲנִין תִּקּוֹן הַנְּשָׁמוֹת שֶׁהוּא עוֹסֵק שֶׁהוּא עֲנִין בַּעַל הַשְּׂדָה וְכו' כַּנ"ל אֲזַי אָמַר לִי בְּזִלְאֲטִיפֶאֲלִיעַ נִוְדַע לִי קֶצֶת מְזֹה. שְׂאֵז הַתְּחִיל לִידַע קֶצֶת מַעֲנִין זֶה שֶׁל הַבַּעַל הַשְּׂדָה. וְהַמּוֹבֵן מִדְּבָרָיו שְׂאֵז הַתְּחִיל לִידַע וְהַעֲקָר יוֹדַע עֲכָשׁוּ וְאָמַר שֶׁרַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי רָמּוֹ מַעֲט מְזֹה בּוֹזֵהר הַקְדוּשׁ (שְׁמוֹת קסו:), וְהַמּוֹבֵן הָיָה שֶׁכְּמוֹ שֶׁהוּא יוֹדַע עֲכָשׁוּ בְּעֲנִין זֶה שֶׁל הַבַּעַל הַשְּׂדָה לֹא יִדַּע עַדִּין שׁוֹם צְדִיק בְּעוֹלָם וְכו':

עלים לתרופה

מכתבי מוהר"י בן מוהרנ"ת - מכתב י"ג

בעזרת השם יתברך, יום ו', ערב-שבת-קדש פְּרַשַׁת בְּמִדְבָּר, מ"ח לְמִסְפָּר בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, תרכ"ט, פה עיר הקדש ירושלים, תבנה ותכונן במהרה בימינו, אמן סלה.

ישאו הרים מארץ החיים שלום וברכה. לכבוד אהובי בני, חמדת לבבי, הלא הוא הרבני המפלג, הרב דוד צבי, גרו יאיר, והלא הוא הרבני המפלג הרב מיכל, שיחיה.

חי החיים ישפיע עליהם כל טוב רוחני וגשמי לטוב להם כל הימים ביחד עם נשותיהם ויוצאי חלציהם, שיחיו, ויזכו לשתי שלחנות תורה וגדלה במקום אחד, אמן, בן יהי רצון.

חסדי ה' אזכיר על כל הטוב אשר גמלני. ברוך שהחינו והגיענו לזמן הזה. ותהלה לאל, באתי לפה לשלום ביום ששי, ערב-שבת-קדש העבר בערך חצות היום, ומצאתי פה את שאהבה נפשנו, את אנשי-שלומנו היקרים שיחיו, וזכיתי בזה היום להתפלל מנחה וקבלת-שבת אצל מקום קדשנו, בית תפארתנו. והאמנם אשר בודאי נהפך לפי בקרבי על גדל מרירות החרבן, כי מתפעל נפש הרואה; אוי לנו על שברנו, ואי אפשר לשער הענין הלוה על כל אלה בראות הומיות אחינו בני-ישראל, שיחיו, בהתפללם שם אנשים ונשים וטף, וכלם מקירות לבם מתחננים ומבקשים לגאלת נפשם, אמרתי: זאת נחמתי בענייני, כי סוף כל סוף מזה תצמח הגאלה במהרה בימינו אמן סלה, ודרכי ה' נעלמים מאתנו. ונתגברתי במחשבותי וקשרתי עצמי גם-כן לתוך כל הקבוצים הקדושים מאחינו בני ישראל, שיחיו, והתפללתי עמם, אך עם כל זה לא שב רוחי בקרבי, ובאנו לביתנו והתחלנו להחיות עצמנו עם התקנה האמתית, אשר אנו מאמינים, אשר בחדרי ה', בודאי יבוא הגואל צדק במהרה בימינו, עד אשר באנו לשמחה ורקדנו קדם קדוש בתשוקת לבבנו, ותהלה לאל, עבר כל השבת-קדש בשמחה. ואחר-כך, ביום ראשון, נסענו יחד לעיר הקדש חברון, ובאנו על לינה לילה ביום ראשון בערב לבית הצדקת רחל אמנו, וזכר צדקנית וקדושה לברכה, ומן חצי לילה עד הבקר שפכנו שיחנו כאשר עם לבבנו, ובבקר השכם התפללנו תפלת שחרית בצבור, שם מצאתי קצת מרגוע לנפשנו. ובאנו לעיר הקדש חברון ביום שני, ערב ראש-חדש, לעת ערב, ותכף הלכנו למקנה, והלכנו להתפלל מנחה אצל מקום מערת המכפלה. מה אמר, מה אדבר; זה הוא ענין אחד ממש עם מקום קדשנו, ובלפי לא היה שום הפרש ביניהם. והיינו בשם לערך שתי שעות, והגם שגורק עלינו קצת אבנים טובים, רק היה בחדר, וביום ראש-חדש הלכנו על כל המקומות הקדושים, עד אשר באנו באחרונה אל מערת ישי, אבי דוד, והצדקת רות, בשם נפתח לבי עד למאד, כי נזכר בלבי גדל עצם קדשת ההתגלות של כבוד אדונינו, מורנו ורבנו הנחל ג'ובע מ'קור ח'כמה, וזכר צדיק וקדוש לברכה, על הפסוק: ויאמר בעז אל רות. אשרינו, מה טוב חלקנו, שזכינו לטוב אמתי כזה. ובאנו לשמחת לבבנו, וביום רביעי בבקר נסענו לחזרה, ובאתי עת תפלת מנחה גדולה עוד הפעם לבית רחל אמנו, והתפללתי שם תפלת המנחה,

וְתִהְיֶה לָאֵל, בָּאֵנוּ לָפֶה לְשָׁלוֹם. עַד הִנֵּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי לְשֹׁעַר לָכֶם גָּדֹל עֲנִי הַדֶּרֶךְ הַזֶּה מֵעַתָּה יֵצְאוּ מִבֵּיתִי מֵעִיר הַקֹּדֶשׁ צֶפֶת עַד הַיּוֹם הוּא בִּלְתִּי אֶפְשָׁרִי. הַכֹּלֶל הַדֶּרֶךְ מְלֵא גָסִים, וְאֵין בָּזָה שׁוֹם דֶּרֶךְ הַטֶּבַע כָּלֵל, רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּרַב חֲסָדָיו שָׁלַח מְלָאכָו לִפְנֵינוּ וְהוֹלִיךְ אוֹתָנוּ בְּכֹל הַדֶּרֶךְ הַזֶּה, וְלֹא עַל-יְדֵי שׁוֹם דֶּרֶךְ הַטֶּבַע כָּלֵל, כֵּן בְּרַחֲמָיו יִתְבָּרֵךְ יוֹשִׁיעֵנוּ לַפֶּעַל בְּקִשְׁתָּנוּ מִלִּפְנֵי יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל אוֹדוֹתֵינוּ וְלַחֵג אֶת חֵג הַשְּׁבוּעוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּשִׂמְחַת לִבְכָּנוּ, וְיוֹלִיכֵנוּ גַם לַחֲזָרָה בְּדֶרֶךְ הַזֶּה לְבֹא לְבֵיתֵנוּ עִיר הַקֹּדֶשׁ צֶפֶת בְּלִי שׁוֹם צֶעַר הַדֶּרֶךְ, וְנִזְכֶּה לְבֹא לְשֵׁם שָׁלֹם בְּגוֹפָנוּ וּבְמִמּוֹנֵנוּ וּבְתוֹרָתֵנוּ, אָמֵן, כֵּן יִהְיֶה רָצוֹן.

וּבְיוֹם אֲתָמוֹל הִלְכָנוּ גַם-כֵּן לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת מִנְחָה לְמָקוֹם קִדְשָׁנוּ וּבַפֶּעַם הַזֶּה נִפְתַּח לִבִּי, וּפְרִשְׁתִּי שִׂיחָתִי לִפְנֵי יִתְבָּרֵךְ בְּפָרֵט וּבְכָלֵל, וְזִכַּרְתִּי כָּל הַשְּׂמֹת שֶׁל כָּל אוֹהֲבֵינוּ, כִּפִּי שְׁנִרְשָׁמִים אֶצְלִי, וְעִמָּדָנוּ שֵׁם עַד הַלֵּילָה, וְתִהְיֶה לָאֵל, הִיָּה בְּהַשְׁקָט, וְהַיּוֹם מִסֶּתֶמָּא גִלְדִּי לְשֵׁם גַם-כֵּן לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת הַמִּנְחָה, וְקִבַּלְתָּ-שַׁבָּת, וְהִתְפַּלֵּה, וְלִסְפֹּר שֵׁם הַסְפִּירָה שֶׁל יוֹם מ"ט. יְהִי רָצוֹן, שְׁנוֹכָה לְהָאֲרֵת וּקְדֻשַּׁת יוֹם הַחֲמִשִּׁים הַקְּדוֹשׁ, יוֹם קִבַּלְתָּ תוֹרָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר נִזְכָּה לְקַבֵּל עָלֵינוּ מִחֲדָשׁ קְדֻשַּׁת תוֹרָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה לְשׁוֹם אוֹתָהּ בְּלִבְכָּנוּ מֵעַתָּה וְלִנְצַח, לְמַעַן טוֹב לָנוּ מֵעַתָּה וְלִנְצַח, לְטוֹב לָנוּ כָּל הַיָּמִים, טוֹב אִמָּתִי לְתַכְלִיתֵנוּ הַנִּצָּחִי, וְהִיתָה זֹאת שִׂמְחָתֵנוּ וְחֵדוֹתֵנוּ, אָמֵן, כֵּן יִהְיֶה רָצוֹן.

וְהִנֵּה מִסֶּתֶמָּא בְּלִבִּי הִרְבֵּה לְדַבֵּר מֵעַנֵּן הַנְּסִיעָה הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּאת, אֲךָ עֲדוֹן אֵין דַּעְתִּי צְלוּלָה מִטְּרַדַּת הַדֶּרֶךְ, רַק מְרַב אֶהְבֶּתְכֶם בְּאִתִּי לְהוֹדִיעְכֶם מִשְׁלוֹם בּוֹאִי לְשָׁלוֹם לְכָאן, וְהוֹדַעְתִּי אֶתְכֶם כָּל הַנִּלְל, וְדַעְתָּנוּ לְהִתְמַהֵמָה פֶּה, בְּחֲסָדֵי ה', עַד יוֹם רֵאשׁוֹן, פְּרִשְׁתָּ בְּהַעֲלֵתְךָ, הִבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה, אִזּוּ נְשִׁים פְּעָמִי רָגַלְנוּ לְבֹא לְבֵיתֵנוּ, לְעִיר הַקֹּדֶשׁ צֶפֶת, וְאַפְשָׁר גִּסַּע דֶּרֶךְ עִיר הַקֹּדֶשׁ טִבְרִיא, וְלְמַעַן אֶהְבֶּתְכֶם אֵלֶיךָ עִמָּהֶם יַחַד, וְכֹאֲשֶׁר בְּחִמְלַת ה' עָלֵינוּ, שְׁנִבּוֹא לְבֵיתֵנוּ לְשָׁלוֹם, כֵּן מִשֵּׁם אֶרְחִיב לָכֶם הַדְּבוּר כְּכֹל אֲשֶׁר עִם לִבִּי, וְאַפְרֵט לָכֶם כָּל הַמְּקוֹמוֹת הַקְּדוֹשִׁים, שְׁזִכִּיתִי לְהִיּוֹת, וְאֲשֶׁר עוֹד אִזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּשֵׁם בְּחֲסָדוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְלַעֲתָ עֵתָהּ, אֶהוּבִי בְּנִי, שִׂיחִיו, תִּתֵּנוּ שִׁבְחָה וְהוֹדָיָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר עַד כֹּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמָיו יִתְבָּרֵךְ, מָה אִמֵּר, מָה אֲדַבֵּר; מִי פָעַל וְעָשָׂה, קוֹרָא הַדּוֹרוֹת מֵרֵאשִׁי, וְרַק זְכוּתוֹ הַקְּדוֹשׁ וְזִכּוֹת תִּלְמִידוֹ הַקְּדוֹשׁ, כְּבוֹד אֲדוֹנִי, אָבִי, מוֹרִי וְרַבִּי זָכְרוּנוּ לְבִרְכָּה לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, הוֹפִיעַ עָלִי לְחַנּוּן בְּחֶסֶד הַגָּדוֹל הַזֶּה, כֵּן יַעֲמֹד לָנוּ זְכוּתוֹ הַקְּדוֹשׁ מֵעַתָּה וְלִנְצַח לְבֹא לְמִבְקָשֵׁי נַפְשִׁי, לְתַכְלִית הַנִּצָּחִי בְּחַיִּים חַיּוּתִי בְּאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּאת, וְיִזְכְּנוּ לְשִׁמְעַם מִכֶּם בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת לְשִׁמְעַם קוֹל הַצִּלְחַתְכֶם בְּטוֹב וּבִנְעִימִים, וְהִיתָה זֹאת שִׂמְחָתִי.

דְּבָרֵי אֲבִיכֶם, וְאוֹהֲבֵכֶם, מֵעַתִּיר בַּעֲדְכֶם בְּכֹל עֵת וָרֶגַע; וְה' בְּרַב רַחֲמָיו יֵאֱזִין תְּפִלָּתִי, עָלֵינוּ וְעַל כָּל הַתְּלוּיִים בָּנוּ, וְעַל כָּל אֲחֵינוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לְטוֹב לָנוּ בְּגִאֲלָהּ יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים, אָמֵן, כֵּן יִהְיֶה רָצוֹן.

יִצְחָק

שיח שרפי קודש

אָמרוּ אַנ"ש, מִהַמְשַׁתְּמַע בְּתוֹרָה ס"ה הָרִי שְׁצַרִּיךְ לְהַקְפִּיד עַל לַמּוֹד הַתּוֹרָה תִּיכַף אַחֲרֵי הַתּפִּלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, כִּי מִבְּאֵר שֵׁם שְׁעַל יְדֵי הַתּפִּלָּה וְהַבְּטוּל נַעֲשֶׂה הַכְּלִי לְחִדּוּשֵׁי דְאוֹרֵייתָא, הָרִי שְׁאֲחֵר הַתּפִּלָּה, שְׁעַל יְדֵה נַעֲשֶׂה הַכְּלִי, צַרִּיךְ לְמַלְאוֹ בְּחִדּוּשֵׁי דְאוֹרֵייתָא. (שיש"ק ח"ד מ"ו)

הָיָה אוֹמֵר רַל"י ז"ל לְעֵנִן סֵדֶר דְּרִיךְ הַלְמוּד בְּסֵדֶר בְּקִיאוֹת שֶׁהִרְחִיב עָלֶיהָ רַבֵּנוּ אֶת הַדְּבֹר, כְּמִבְּאֵר בְּשִׁיחוֹת הָר"ן סִימָן ע"ו. שְׁכָמוּ שְׁמַצִּינוּ בְּהַמְבָּאֵר בְּתוֹרָה ס"ה לְעֵנִן הַתּפִּלָּה שְׁכַתְּבָ שֵׁם רַבֵּנוּ ז"ל כִּי כָּל דְּבוּר הוּא עוֹלָם מְלָא, וְכִשְׁאֲדָם עוֹמֵד לְהַתְּפַלֵּל וּמִדְּבַר דְּבוּרֵי הַתּפִּלָּה, אָזִי הוּא מְלַקֵּט אוֹת אַחַת לְאַחַת וְעוֹשֶׂה אֲגָדָה אַחַת וּבְדִגְמַת הַמְּלַקֵּט שׁוֹשְׁנִים נָאִים שֶׁהוֹלֵךְ וּמַחְבֵּרֵם וּמְלַקֵּט וּמְקַבֵּץ כָּמָּה וְכָמָּה אֲגָדוֹת יָפִים וְנָאִים, כְּמוֹ בֶּן הוּא הוֹלֵךְ בְּתַפִּלָּה מֵאוֹת לְאוֹת עַד שֶׁמִּתְחַבְּרִים כָּמָּה אוֹתוֹת וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם דְּבוּר, וְכֵן עוֹשֶׂה בְּתַבּוֹת שְׁלֵמוֹת וְכו' וְכו', וְתִכְּף כְּשִׁינִיאוֹ אוֹת רֵאשׁוֹנָה כְּגוֹן אוֹת ב' מִתְּבַת בְּרוּךְ, אָזִי הָאוֹת מְבַקֵּשׁ וּמִתְחַנֵּן מִהַנֶּפֶשׁ לְכָל תְּפִלָּה מִמֶּנּוּ, כִּי אֵיךְ תּוּכַל לְהַתְּפַרֵּד מִמֶּנִּי לְגַדֵּל הַהִתְקַשְּׁרוֹת וְהַאֲהָבָה שֶׁיֵּשׁ בֵּינֵינוּ, כִּי אִתָּה רוּאָה אֶת יְקָר יָפִי וְזִיוֵי וְהִדְרֵי וְתִפְאַרְתִּי, וְאֵיךְ תּוּכַל לְנַתֵּק עֲצָמְךָ מִמֶּנִּי וּלְפַרֵּד מֵאִתִּי, הֵן אֵמֶת שְׁאִתָּה צַרִּיךְ לִילֵךְ יוֹתֵר כְּדִי לְלַקֵּט עוֹד סְגֻלוֹת יְקָרוֹת וְחִמּוּדוֹת גְּדוֹלוֹת, אֲבָל אֵיךְ תּוּכַל לְפַרֵּד מִמֶּנִּי וּלְשַׁכַּח אוֹתִי, עַל כָּל פְּנִים תִּרְאֶה שְׁבָכָל מְקוֹם שֶׁתִּלְךָ וְתִבּוֹא לְשֵׁם לֹא תִשְׁכַּח אוֹתִי וְלֹא תִפְרֹד מִמֶּנִּי וְכו', עֵינֵי שֵׁם הַיִּטֵּב. שְׁכָמוּ בֶּן צַרִּיךְ לְהִיּוֹת לְעֵנִן לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַזֶּה שְׁאֵף עַל כִּי שְׁמַרְגִּישׁ חַיּוֹת נִפְלָא בְּעֵמֶק דְּבָרֵי הַתּוֹרָה עַד שֶׁקִּשָּׁה עָלָיו לְלַכֵּת הַלָּאָה וּלְלַמֵּד לְהֵלֵךְ לְרַב הַנְּעִימוֹת וְהַמְּתִיקוֹת שְׁמַרְגִּישׁ בָּהּ, אֲבָל בְּהַכְרַח שֶׁיִּלְךָ הַלָּאָה וְיִלְמֹד לְהֵלֵךְ יוֹתֵר, וְזֶהוּ מִמְּצוֹת לַמּוֹד הַתּוֹרָה וְכָמוֹ שְׁאֲמָרוּ רַז"ל (מ"ד ויקרא כה). לְעֵנִן הַתְּשׁוּבָה שְׁאֵם לְמֹד קֹדֶם דָּף אַחֵד, וְלַמּוֹד הַיּוֹם שְׁנֵי דָּפִים וְכֵן לְהֵלֵךְ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְגַם עַל זֶה עֲצָמוּ מְקַבֵּל שְׁכָר עַל זֶה שֶׁלּוֹמֵד לְהֵלֵךְ עוֹד וְעוֹד, כּוּ בָּעֵת שְׁמַרְגִּישׁ חַיּוֹת נִפְלָאָה בְּעֵינֵי שְׂבָה וְאֵין לוֹ חֶשֶׁק לְהַנִּיחַ אֶת הַמַּאֲמָר שְׁלּוֹמֵד. (שיש"ק ח"ו ש"י)

מִה שְׁמִבּוֹאֵר בְּתוֹרָה זֹו מַעֲנִין הַלִּיקוּטִים שֶׁמִּלְקֵט הַצַּדִּיק בְּשִׁדָּה הַעֲלִיוֹנָה - וְזֶה בְּחִינַת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁנִּקְרְאוּ בְּשֵׁם לְקוּטִים. וְכֵן קָרָא אֲדוֹנֵנוּ מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה כָּל סְפָרֵינוּ בְּשֵׁם לְקוּטִים. כִּי כָּל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁמֻגְלִים הַצַּדִּיקִי אֵמֶת, הֵם עַל-יְדֵי בְּחִינַת לְקוּטִים הַנּוֹכְרִים לְעִיל. [לִיקוּ"ה מִנְחָה ז' אוֹת ס"ד]
(שיש"ק הַחֲדָשׁ ח"ג תִּרְכ"ח)

כִּי זֶהוּ עֵקֶר הָעֲצָה הַגְּדוֹלָה הָאֲמִתִּית בְּכָל הַצִּרוֹת חֵם וְשְׁלוֹם, שְׁעוֹבְרִין עַל יִשְׂרָאֵל בְּכָלִּלְיוֹת אוֹ מִה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אָדָם בְּפִרְטוּת רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, שְׁאֵין שׁוֹם עֲצָה נְכוֹנָה לְבָרַח מֵהֶם כִּי אִם עַל-יְדֵי הַבְּטוּל אֶל הַתְּכִלִּית, דְּהֵינּוּ לְסִתָּם עֵינָיו בְּחֻזְקָה וְלַעֲשׂוֹת עֲצָמוּ כְּיִשְׁן, וּלְבַטֵּל עֲצָמוּ בְּתִכְלִית הַבְּטוּל כְּאֵלּוּ אֵין בּוֹ שׁוֹם הַרְגָּשָׁה כָּלָל, רַק לְדַבֵּק וּלְבַטֵּל מִחֲשַׁבְתּוֹ אֶל הָאוֹר הָאֵין סוֹף יִתְבָּרֵךְ. וְזֶה יָכוֹל כָּל אָדָם לַעֲשׂוֹת כְּאִשְׁרֵי שְׁמַעֲתִי מִפִּי הַקְּדוּשׁ (שִׁיחוֹת הָר"ן רַעַמ), כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׁאֵינוּ יָכוֹל לְזַכּוֹת לְבַטֵּל בְּשְׁלֵמוֹת כְּמוֹ גְּדוּלֵי הַצַּדִּיקִים הַשְּׁלֵמִים, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יָכוֹל כָּל אָדָם לְבַטֵּל עֲצָמוּ אֵיזוֹה שְׁעָה אִם יִרְצֶה בְּאֵמֶת. [לִיקוּ"ה נִט"י שְׁחִרֵית ד' אוֹת ג']
(שיש"ק הַחֲדָשׁ ח"ג תִּר"ל)

ביאור הליקוטים

א. מה שסיפר מוהרנ"ת מאדמו"ר ז"ל, שבאמירתו ההשגה הזאת, הפליא ברוח קדשו וחכמתו [בכל תנועה ותנועה] להיות מראה באצבעו עצימת מראה העינים שעל ידי האצבע, בעת שדיבר מזה :

ב. בהבאתו מאמר חז"ל עדן עין לא ראתה, ומאמר חז"ל עתיד וכו', מבאר יותר להכרח עצימת העינים באצבע, להמשכת תורת אצבע אלהים מתכלית עדן הזה, כי אף על פי שהעינים בעצמם יהיו בכלי המוחין ומשרתיו למראה והבטה הזאת, אבל לעוצם וריבוי ריחוקו מגשמיית העולם הזה, לא תראה ולא תביט בו כלל העין שבגשמיית הזה [כי עין לא ראתה וכו'] :

ג. שגם בכל הנ"ל, מבאר יותר במה שזוכים הנשמות בתיקונם (ואתערותם) [והתעוררותם] הזאת דלתתא, לתקן ולרפא בהתערותא דלעילא גם לעיני בעל השדה והמשגיח העליון שעליהם, להיות צופים ורואים ומביאים אותם בכל עת להביטול הנפלא יותר, והתיקונים חוזרים בזה חלילה כמוב"פ:

פרפראות לחכמה

א. מאמר ויאמר בועז אל רות סי' ס"ה נאמר בקיץ תקס"ו סמוך לפטירת בנו הילד הקדוש והנורא מאוד מוהר"ר שלמה אפרים ז"ל (שנפטר בחודש סיון שנת הנ"ל) ואז עמד לפניו הר"ר נתן ז"ל עם עוד אחד על העליה שהיה לרבינו ז"ל על ביתו, ורבינו ז"ל סיפר עמם מגודל צערו ויסורים הגדולים שיש לו מכל צד ומצידי צדדים, והאריך בזה קצת כמבואר במקום אחר, כי היה מלא יסורים גדולים רבים ועצומים מאוד מבית ומבחוץ בכל עת תמיד ובתוך דבריו ענה ואמר: מה אתם יודעים מה גדול ועצום השבר הזה שהיה בעולם ענין הסתלקות הילד הנ"ל, כל לבבי נשבר וניתק ממקומו, והתחילו הדמעות הקדושים לירד על לחייו ותיכף ומיד ברחו מלפניו מעוצם הבושה שנפל עליהם על שראו בכייתו בפניהם, עד שנדמה להם כאלו נהפך כל העולם ונחרב (וכבר מבואר במקום אחר ברמז קצת (חיי מוהר"ן), שיחות השייכים לתורות סימן כ"ח) מענין התקוה הגדולה שהיה ראוי לבוא לכלל ישראל אם לא היה נפטר הילד הקדוש הנ"ל) ואחר כך ביום שאחר זה שהיה ביום ו' ערב שבת קודש, אמר להם שאם לא היו יורדים תיכף היה מספר להם דבר יפה מאוד, וביום זה אמר להם זה המאמר של ויאמר בועז אל רות הנ"ל מענין תיקון הנשמות ומה שצריכין מאוד לבעל השדה שישגיח עליהם ויתקנם וזה שחוגר מתניו להיות בעל השדה, עוברין עליו יסורים הרבה בלי שיעור רחמנא ליצלן, והוא בגודל כחו עובר על כולם ועושה פעולות השדה כמו שצריך וכו' כמב"פ במאמר הנ"ל, וזה שייך לענין הסיפור מהיסורין העוברין עליו שסיפר לפניהם ביום שלפניו כנ"ל ומאז דיבר הרבה מענין תיקון הנשמות, ובפרט אחר שבא מלעמברג, ובפרט בנסיעתו לאומין, שכל כניסתו לשם ומה שבחר להסתלק שם, הכל היה מחמת זה בשביל תיקון הנשמות הצריכין תיקון מכמה מאות שנים וכמבואר קצת מזה במקום אחר ואז כשהתחיל לדבר מענין זה של הבעל השדה, והמובן מדבריו שאז התחיל לידע והעיקר יודע עכשיו, והידיעה שיש לו עכשיו בענין זה היא נפלאה ונוראה מאוד וכו', עיין ספר חיי מוהר"ן (שם)

ב. וכלל הדברים שכל הטלטולים וכל הנסיעות שלו, וכן כל היסורים הגדולים והקשים מאוד שעברו עליו, הכל היו בשביל תיקון העולמות תיקון הנפשות והנשמות של החיים, ובפרט נשמות המתים שבוה עסק ביותר בסוף ימי חייו כמבואר במקום אחר (חיי מוהר"ן, נסיעתו וישיבתו באומן סימן ז) ובאומן ביום אחד לפני היום של הסתלקותו ז"ל, והיה שוכב על מטתו בחלישות גדול מאוד, ענה ואמר להר"ר נתן ז"ל: האתה זוכר המעשה שספרתי לך בכניסתי לאומן, היינו מהבעש"ט ז"ל שבא למקום אחד שהיו שם נשמות נפולות הרבה מאוד שהיה מוכרח לתקנם, וראה שאי אפשר לתקנם כי אם כשיסתלק על ידי זה, וכמבואר מזה במקום אחר (שם) (וגם במאמר זה הנ"ל מבואר שיש אחד שאינו יכול לגמור הענין כי אם עם הסתלקותו ושגם לזה צריך להיות אדם גדול מאוד וכו'), ענה רבינו ז"ל ואמר בזה הלשון: מע האט שוין לאנג ארוים געקיקט אויף מיר מע זאהל מעך דער טאפען אהער, וואס זאהל איך אייך זאגען אלפים רבבות רבבות ומשך מאוד תיבת רבבות בכל פעם, כלומר שיש כאן באומן ריבוא רבבות הרבה הרבה של נשמות שעומדים עתה סביבו שיתקנם, שבשביל זה יש לו כל העינויים והיסורים הקשים והמרים האלה ואחר כך היסב את פניו קצת אל הקיר ופירש ידיו קצת, כאומר הריני מוסר נפשי והריני מוכן ומזומן לקבל הכל בשבילו יתברך, וכל זאת אי אפשר לצייר בכתב כלל וכו' ואחר כך בלילה השייך ליום ג', הוא יום ד' דסוכות יום האחרון של ימי חייו הקדושים, ואז אחר חצות לילה אז עמדו לפניו הר"ר נפתלי ז"ל והר"ר שמעון ז"ל, ואז חזר ודיבר מענין הנשמות הנ"ל מה שצריך לתקן כאן הרבה הרבה נשמות מאוד, ואמר כמה משפטים יש כמה קדושים היו כאן וכו' ענה הר"ר נפתלי ז"ל ואמר לו, הלא אמרתם במאמר ויאמר בועז אל רות שהצדיק הגדול המופלג במעלה מאוד מאוד יכול לגמור הענין בחייו, ענה הוא ז"ל ואמר לא אמרתי לכם כי אם איזה בחינה מזה, כי ההכרח לילך ולהסתלק בשביל זה ואחר כך לקח המפתח של הקאמאדע ונתן להם, וצוה עליהם שתיכף שיסתלק בעודו יהיה מונח על הארץ יקחו כל הכתבים הנמצאים שם בהקאמאדע וישרפו כולם, והזהירם לקיים דבריו והם לקחו המפתח ועמדו בבהלה, רועדים וזוחלים ומצטערים הרבה בשמעם כל זאת, והיו מתלחשים יחד על שהוא כבר מכין את עצמו כל כך להסתלק ענה ואמר מה אתם מתלחשים, אתם רשאים לדבר מהסתלקותי בפני, כי אין אני מתפחד מזה כלל ואחר כך אמר להם, אפשר אתם מדברים על אודותיכם, מה יש לכם לדאוג כשאני הולך לפניכם, מה אלו הנשמות שלא היו מכירים אותי כלל הם מצפים על תיקונים שלי, מכל שכן אתם אלו האנשים שמתו מקודם עמהם יש איזה יגיעה וכו' אבל אתם מה לכם לדאוג מאחר שאני הולך לפניכם אין לכם להתיירא כלל ועוד שמעו ממנו אז דיבורים נוראים כאלה מענין הסתלקותו ומענין הנשמות הנ"ל ועיין מזה עוד בספר ימי מוהרנ"ת בביאור יותר

ג. ועיין בספר חיי מוהר"ן (שם) מובא שם גם כן ענין הנ"ל מה שאמר להם בלילה שקודם הסתלקותו, מה לכם לדאוג מאחר שאני הולך לפניכם וכו' כנ"ל וסיים שם הר"ר נתן ז"ל, וכן אפילו אותם שלא זכו להכיר את רבינו ז"ל בחייו, כשיבואו על קברו הק' וכו' ויסמכו עליו וילמדו ספריו הק', וירגילו עצמם לילך בדרכיו הקדושים הנאמרים בספריו הק', בוודאי יש להם על מה שיסמכו, אשריהם ואשרי חלקם ולא יאשמו כל החוסים בו, כי כבר גילה דעתו ז"ל בפירוש וברמז, שכל מה שעוסק עמנו אינו בשבילינו לבד, כי אם את אשר ישנו פה ואת אשר איננו פה (וכמו שפירש"י שם אף עם דורות העתידין להיות) עד כאן.

ליקוטי הלכות

על תורה זו יש ליקוטי הלכות רבים ואנו נביא כאן חלק קטן מהם
והרוצה להרחיב יעיין בתוך הספר

ליקוטי הלכות חלק א' – נט"י שחרית ד'. דין השליח ציבור. קריאת שמע א'.
חלק ב' – ברכת הריח ג'. תפילת ערבית ד'.
חלק ה' – מילה ה'.
חלק ז' – נזקי שכנים א'. מצרנות א'. מצרנות ג'.
חלק ח' – חכירות וקבלנות א'.

הלכות נטילת ידיים שחרית הלכה ד'

הדינים והקטרוגים, עדין אינם נאכלים ומתבטלים,
אף-על-פי שנתגלה אש כזה דהינו התגלות אלקות
על-ידי הבטול, שהוא בחינת 'אש אכלה' כמו
שכתוב (דברים ד): "כי ה, אלקיך אש אכלה" וכו',
וכמו שכתוב (שיר השירים ח): "רשפיה רשפי אש
שלהבתיה", שנאמר על רשפי שלהבת אש הדבקות
והבטול, והיה ראוי בודאי שזה האש ישרף ויכלה
את הסנה, שהם בחינת הדינים והקטרוגים שמהם
אחיזת הסטרא אחרא והקלפות. אבל משה ראה
ש'הסנה בוער באש', ועם כל זה: 'והסנה איננו
אכל'. ועל-כן תמה מאד על זה, כמו שכתוב שם:
"אסורה נא ואראה" וכו', ואז: "וירא ה' כי סר
לראות ויקרא אליו משה" וכו', ואמר לו: "אל תקרב

טו וזה בחינת (שמות ג): "וירא מלאך ה' אליו
בלבת אש מתוך הסנה", שמרמז על צרות ישראל
כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תנחומא שמות סימן יד)
משום 'עמו אנכי בצרה' (תהלים צה). הינו שעקר
התגלות אלקות, בחינת בטול הנ"ל, זכה משה
על-ידי שנתן לבו על צרת ישראל כמו שאמרו
רבותינו ז"ל (שם), ומגדל צרתו ודחקו מצרות
ישראל בטל עצמו בתכלית הבטול, עד שזכה
להתגלות אלקות, שעל-ידי-זה הוציא את ישראל
מהגלות, וקבל את התורה ונתנה לנו, וכו"ל.

וזה (שמות שם): "וירא והנה הסנה בוער באש
והסנה איננו אכל", הינו שהסנה שהוא בחינת

הלום של נעליך" וכו', שאי אפשר להתקרב הלום כל זמן שיש לו איזה אחיזה מהגוף הגשמי כמו שכתוב בזוהר הקדוש (תיקון"ז תיקון כ כא דף מח). ששל נעליך מרמו שיפשיט גופו שנגעה בו בת פרעה דהינו שיש בו איזה אחיזה מהבלי העולם הזה, כי צריכין להפשיט עצמו מזה הגוף לגמרי לגמרי בתכלית השלמות, דהינו לסתם עיניו מחיזו דהאי עלמא לגמרי, ואז יכולין לעלות לשם בשלום ולשוב ולירד משם בשלום, ולהמשיך תורה משם, שעל-ידי-זה מבטלין ומשברין כל הדינים וכל הסטרא אחרא וכנ"ל.

ועל-כן מאן משה בשליחותו כמה פעמים, ואמר: "שלח נא ביד תשלח", כי הוא מלחמה גדולה ועצומה מאד, עד שאפילו משה רבינו שזכה להמשיך כל התורה, ובאמת שב והכניע אותם מאד כידוע ועלה וירד משם בשלום עם כל התורה בלה, אף-על-פי-כן התגרו מאד בישראל על-ידי הסתת הערב רב, עד שעשו מה שעשו. אבל ה' יתברך הכריח את משה לילך בשליחותו, ולגאל את ישראל ולתן להם את התורה, כי הבטיחו והודיע לו גדל כח התורה, שכח התורה עומדת בנגדם תמיד, בבחינת (תהלים לג): "עצת ה' לעולם תעמד" וכו'. כי אף-על-פי שהתגרו בהם ועשו מה שעשו, אף-על-פי-כן כח התורה שקבלו נשאר לדורות לנצח, שבזה אנו מחיין עצמנו בכל תקף צרותינו המרבות רחמנא לצלן בכל ימי הגלות המר בבחינת (שם קיט): "זאת נחמתי בעניי כי אמרתך חיתני" כי עתה לא היה לנו שום קיום חס ושלום, לולא ה' עזרתה לנו שהקדים רפואה למכה שכבר קבלנו את התורה וכנ"ל, וכמבאר מזה בזוהר הקדוש וכמובא בדברינו הרבה מזה במקום אחר, עין שם:

מז וזה צריך כל אדם לידע, שבכל עת שמתנוצץ לו איזה התנוצצות אלקות, או אם נתעורר באיזה התעוררות חדש לה' יתברך שזה גם כן נמשך מבחינת התנוצצות אלקות, כי אף-על-פי דאיהו לא חזי מזליה חזי, אזי תקף מתגרים בו יותר ויותר. וצריך להיות חזק הרבה לכל יפול מזה, אף אם יהיה כן אלפים ורכבות פעמים חס ושלום, רק צריך להתחזק הרבה על-ידי התורה, כי אפילו מי שאינו זוכה להמשיך חדושי תורה ממש, אף-על-פי-כן יתחזק על-כל-פנים לעסוק בתורה בהתעוררות חדש, ולקיים את כל דברי התורה בפשיטות ובתמימות, ולא יצא מדרכי התורה חס ושלום. כי אף-על-פי שלפי אור ההתלהבות וההתנוצצות של בחינת הפטול הנ"ל, הוא נכסף להיות קדוש ופרוש ומבדל לגמרי מהבלי עולם הזה לפי הזריחה של ההתנוצצות הזה, ובאמת כך ראוי להיות, [וכמבאר בדברינו מזה במקום אחר], אך אם אף-על-פי-כן יצרו מתגבר עליו ומתגרה בו ביותר עתה דיקא, אל יפול לגמרי על-ידי-זה חס ושלום, ואל יחלש לבו, רק יתחזק לבלי לצאת חס ושלום מדרכי התורה בפשיטות, ויקים: "אל תצדק הרבה ואל תרשע הרבה", שלא 'ירשע' הרבה חס ושלום, על-ידי שרצה 'לצדק' הרבה ולא עלתה בידו. ואז כשילך בדרך זה ויהיה חזק הרבה בזה, אז ילך לבטח ודרב, ויוכל בכל פעם לעורר עצמו לה' יתברך ולסתם עיניו בכל עת ולבטל עצמו כנ"ל. ואם יזכה לבטל עצמו באמת מעתה על-כל-פנים לצאת מחיזו דהאי עלמא לגמרי כראוי באמת, בודאי מה טוב, ואם לאו חס ושלום, על-כל-פנים לא יפול מזה כלל כלל, רק יחזק עצמו להיות לאיש כשר בפשיטות גמור וכנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת (תהלים קיט): "חֲשַׁבְתִּי דְרָכֵי וְאָשִׁיבָה רַגְלִי אֶל עֲדֻתִיךָ". כִּי מִתְחַלֶּה סֵפֶר מַגְדֵּל תְּשׁוּקָתוֹ וְהִתְלַהֲבוּ לָהּ יִתְבָּרֵךְ שְׁזָהוּ בְּחִינַת בְּטוֹל הַנ"ל, וְזֶה (שם): "חֲלָקִי ה' אִמְרָתִי" וְכו', הִינּוּ שְׁאִינִי רוּצָה שְׁיִהְיֶה לִּי שׁוֹם חֶלֶק בְּהַבְלִי עוֹלָם הַזֶּה, רַק 'חֲלָקִי ה' אִמְרָתִי, כִּי אֲנִי רוּצָה תָּמִיד לְדַבֵּק עֲצָמִי רַק בָּהּ יִתְבָּרֵךְ לְכָלֵל בְּאֹרֹז הָאֵין סוֹף, וְזֶהוּ (שם): "חֲלִיתִי פָנֶיךָ בְּכָל לֵב", שְׁאִנִּי מִיַּחַל וּמִקּוּוֹה וּמִחֻפָּה בְּכָל עֵת רַק 'לְאֹר פָּנֶיךָ, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שֶׁשֶּׁהוּא בִלְשׁוֹן (איכה ג) "חֲלָקִי ה' אִמְרָה נִפְשִׁי עַל בֶּן אוֹחִיל לוֹ", שְׁזָהוּ בְּחִינַת תְּשׁוּקָת בְּטוֹל הַנ"ל. וְזֶהוּ: "חֲשַׁבְתִּי דְרָכֵי וְאָשִׁיבָה רַגְלִי אֶל עֲדֻתִיךָ", הִינּוּ שְׁלֹפִי עֲצָם הִתְלַהֲבוּ וְהִתְשׁוּבָה הַגְּדוּלָּה הַזֹּאת, הִיָּה אֶפְשָׁר שְׁיִתְגָּרוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר חֵם וְשָׁלוֹם, וְיִרְצוּ לְהַפִּיל אוֹתִי חֵם וְשָׁלוֹם עַל-יְדֵי-זֶה וְכוּ"ל, עַל-כֵּן אָמַר: "חֲשַׁבְתִּי דְרָכֵי וְאָשִׁיבָה רַגְלִי אֶל עֲדֻתִיךָ". שְׁאִנִּי מִחֻשָּׁב דְּרָכֵי בְּכָל עֵת וּבְכָל יוֹם וּבְכָל שְׁעָה מֵהַתְּכִלִּית מִכָּל הָעוֹלָם הַזֶּה וְהַבְּלִי, וּלְפִי חֲשַׁבּוֹנִי וּמִחֻשְׁבִּי בּוֹדָאִי אֲנִי מִתְלַהֵב בְּכָל עֵת לְבַטֵּל עֲצָמִי לְגִמְרִי, אֵךְ חֲלִילָה וְחֲלִילָה שְׁאֵפּוֹל מִזֶּה נִפְלָה כָּל שֶׁהוּא חֵם וְשָׁלוֹם כְּשֶׁאֲנִי רוּצָה שְׁאִינִי עוֹלָה בְּיָדִי, רַק: 'וְאָשִׁיבָה רַגְלִי אֶל עֲדֻתִיךָ', לְנַחֵם וּלְהַחְיֹת עֲצָמִי עַל-יְדֵי הָעֲדוּת שֶׁהוּא הַתּוֹרָה שֶׁקִּבְּלָנוּ, וּלְהַזְהִיר לְבָלִי לְצֵאת עַל-כָּל-פָּנִים חֵם וְשָׁלוֹם, מִדְּרָכֵי הַתּוֹרָה בְּפִשְׁטוּת וְכוּ"ל. וְזֶהוּ (שם): "חֲשַׁבְתִּי וְלֹא הִתְמַהֲמַהֲתִי לִשְׁמֹר מִצְוֹתֶיךָ", שֶׁתִּכַּף אֲנִי מִזְרֹז עֲצָמִי בְּזִרְיוֹת גְּדוֹל מְאֹד לִשְׁמֹר מִצְוֹתֶיךָ בְּפִשְׁטוּת עַל-כָּל-פָּנִים, כִּי מִחֻמַּת שֶׁהֵם מִתְגָּרִים אֲזִי בְּיוֹתֵר כְּכוּ"ל, עַל-כֵּן צָרִיכִין לְהִתְגַּבֵּר לְהַזְדַּרֵּז מְאֹד בְּזִרְיוֹת גְּדוֹל נִגְדָם לִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ וְכוּ"ל.

וְזֶהוּ (שם): "חֲבָלִי רִשְׁעִים עוֹדֵנִי תוֹרַתְךָ לֹא שָׁכַחְתִּי", כָּאֵן מִפְּרֹשׁ וּמִבְּאֵר הַיָּטִב כָּל עֲנִין הַנ"ל, שֶׁהֵם מִתְעוֹדֵנִין עָלָיו וּמִתְגָּרִים בּוֹ בְּיוֹתֵר מִחֻמַּת בְּחִינַת גְּדֵל הַהִשְׁתַּוְּקָקוּת, בְּחִינַת בְּטוֹל הַנ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֲלָקִי ה' אִמְרָתִי' וְכוּ' כְּכוּ"ל. וְזֶהוּ: "חֲבָלִי רִשְׁעִים עוֹדֵנִי", שֶׁהִרְשָׁעִים שֶׁהֵם הַסְטָרָא אַחֲרָא וְהַקְלָפוֹת, מִתְעוֹדֵנִין וּמִתְגָּרִים כִּי בְּיוֹתֵר מִחֻמַּת הַנ"ל, אֲבָל אֲנִי 'תוֹרַתְךָ לֹא שָׁכַחְתִּי', כִּי אֲנִי מַחִיָּה עֲצָמִי בְּכָל עֵת עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, שֶׁמְקַרְרֶת הַצְמָאוֹן וּמִשְׁבֶּרֶת וּמִכְבִּטֶלֶת אוֹתָם כְּכוּ"ל.

וְזֶהוּ (שם): "חֲצוֹת לַיְלָה אֶקוֹם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטִי צְדָקָךְ", כִּי כָּל דְּבָרֵינוּ הַמִּבְּאֵרִים בְּכָל הַהֲלָכָה הַזֹּאת, הַפֵּל סוֹכֵב וְהוֹלֵךְ עַל עֲנִין קִימַת חֲצוֹת, שְׁאֵז הוּא הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּשֶׁרֶשׁוּ מִבְּחִינַת שְׁשִׁבִין וְחוֹזְרִין מִהַבְּטוֹל וְכוּ"ל, וְאִזּוּ הַסְטָרָא אַחֲרָא רוּצָה לְהִתְגַּבֵּר בְּשִׁנָּה גְּשָׁמִיית שֶׁהִיא סְטָרָא דְּמוֹתָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'סְטָרָא דְּמִסְאָבָא דְּשֶׁרִיא עַל יְדֵי' (זוהר וישב קפד): כְּכוּ"ל, וְאִזּוּ צָרִיכִין לְהִתְגַּבֵּר לְהִתְעוֹרֵר מִהַשְּׁנָה בְּזִרְיוֹת וּלְקוֹם בְּחֻצוֹת וּלְעַסֵּק בַּתּוֹרָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְמַשִּׁיכִין כַּח הַתּוֹרָה שֶׁנִּמְשָׁךְ מֵאֹר הַזִּרְיָה שֶׁל הָרָשִׁימוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה עֲמִידִים בְּנִגְדָם וּמִכְנִיעִים אוֹתָם כְּכוּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת: "חֲצוֹת לַיְלָה אֶקוֹם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטִי צְדָקָךְ" שֶׁנִּסְמָךְ לְפָסוּקִים אֵלּוּ, הַמִּתְחִילִים: "חֲלָקִי ה'", שֶׁמְדַבְּרִים מִעֲנִין הַתְּנוּצָצוֹת שֶׁל הַבְּטוֹל הַנ"ל, שֶׁצָּרִיכִין לְהַחְיֹת עֲצָמוֹ רַק עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, שְׁזָהוּ בְּחִינַת: "חֲצוֹת לַיְלָה אֶקוֹם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטִי צְדָקָךְ" כְּכוּ"ל:

הלכות ערבית הלכה ד'

הנאלות הראשונות שהיו ישראל בארץ-ישראל תקנו בכל פעם תקונים הרבה, ונשארו רשימות הרבה כדי שיהיה כח לתקן כלים לקבל אור השנת אלקותו. כי אף-על-פי שאחר כך בשחטאו נתקלקלו יותר כל התקונים שתקנו קדם, אף-על-פי-כן נשאר מהם רשימות הרבה, אשר בכח הזה אנו חיים בגלות ויש לנו כח לקבל איזה התנוצצות מידיעת אלקותו יתברך ואמונתו הקדושה. וכמו כן הוא בכל אדם ובכל זמן. שאף-על-פי שמתחיל פעמים הרבה אין מספר בעבודת ה' יתברך ונופל בכל פעם, אפלו אם נפילתו גדולה מאוד רחמנא לצלן אפלו מי שנופל חס ושלום לעברות ממש רחמנא לצלן, אף-על-פי-כן כל מה שהתחיל איזה התחלה בכל פעם אינו נאכזר לעולם, כי אף-על-פי שבשעת הנפילה נתקלקל הכל אף-על-פי-כן נשאר תמיד רשימה מכל עבודה ועבודה ומכל התחלה והתחלה. ואלו הרשימות הם תקונים נפלאים והם נצרכים ומכרחים מאוד אל בגין הקדשה שצריכין להקים. כי אנחנו צריכין עכשו שיבוא משיח צדקנו שיהיה גאלה שלמה שאין אחריה גלות. וצריכין להקים בגין הקדשה בגין שלם בדרך נפלא שלא יהרס לעולם. וצריכין לאסוף כל נדחי ישראל ולקבצם יחד בקדשה שנית. ולא ישאר שום ניצוץ ונשמה נדח בחוץ, כי הוא יתברך ברחמיו חושב מחשבות לכל ידח ממנו נדח. על-כן צריכין לבגין זה כלים רבים לאין מספר. וצריכין להם כלי אמנות הרבה בלי שעור:

וכמו ששמעתי פעם אחת מפי רבנו הקדוש זכרוננו לברכה שאמר בזה הלשון אני יכול לעשות כלים נפלאים אבל החסרון שאני צריך לעשות גם את הכלי אמנות שקורין (גיצייג) על-כן עכשו בדורות הללו בעקבא דמשיחא שהסטרא אחרא התפשטה והתגברה מאוד מאוד לארפה ולרחפה מחמת שהיא

לד וזה וזהו בחינת כל הגליות של כלל ישראל. שפבר היינו בארץ-ישראל כמה פעמים וחזרנו משם בעת הגליות. וכל זה הוא בחינת הנזכר לעיל. כי מחמת שהניצוצות נפלו בעמקי הקלפות צריכים לבררם בתחבולות רבות. ועקר הוא ההתחלה, כי כל התחלות קשות. וזה מחמת בחינה הנזכר לעיל, מחמת שזה תלוי בזה ואין יודעין מהיכן ההתחלה. כי אי אפשר לבררם כי אם על-ידי ארץ-ישראל, ואי אפשר לבוא לארץ-ישראל כי אם על-ידי שמבררים אותם וכוונת לעיל. וכן הוא בכל ההתחלות שצריכין להתחיל לשוב לה' יתברך. שאי אפשר להתעורר בתשובה כי אם על-ידי שיתנוצץ לו אור ה' יתברך כדי שיתעורר לשוב. ואי אפשר להזריח לו מאורו יתברך כי אם כשישוב בתשובה, כי כל זר לא יאכל קדש. ואם בן מהיכן ההתחלה. ולפעמים כשה' יתברך מרחם עליו ומזריח לו אורו יתברך לתוך עמק חשכות שלו ונפילתו הגדולה כדי לעוררו בתשובה, הוא אינו יכול לקבל האור הזה. כי לפי עצם שבירתו לשברי שברים על-ידי מעשיו הרעים הכל הוא אצלו בחינת רבוי אור. ועל-כן באמת מזדמן על-פי רב שמתעורר האדם בתשובה איזה זמן ואחר כך נופל מזה. וכן יודמן כמה פעמים. וזהו בחינת כל הגליות בכלליות ישראל, שבשבאו לארץ-ישראל נפלו יותר מחמת שלא נזהרו להתקדש ביותר בראוי לפי קדשת ארץ-ישראל. כי בהיכל המלך בודאי צריכים לזהר להיות בנקיות ובטהרה יותר ויותר. ומחמת שלא נזהרו בזה, על-כן היה אצלם שם הכל בבחינת רבוי אור. שעל-ידי זה עקר שבירת כלים שמשם התגברות הסטרא אחרא. על-כן חטאו שם יותר, עד אשר מפני חטאינו גלינו מארצנו זה כמה פעמים. אבל אף-על-פי-כן ימין ה' רוממה. ואתה מרום לעולם ה' ופרש רש"י לעולם ידך על העליונה. כי אף-על-פי-כן בכל

רואה שעוד מעט מעט יבוא משיח ויוציא בלעה מפיה. על-כן כל מה שאחד מיישראל עושה לפעמים איזה דבר שבקדשה הן למוד התורה או תפלה או צדקה וגמילות חסדים או שארי איזה מצוות. הכל הוא יקר מאוד מאוד בעיני ה' יתברך. והוא נצרך מאוד מאוד לבעל השדה העוסק בתקוני השדה, שהוא תקון כל הנשמות וכל העולמות. כי כל דבר שבקדשה גדול או קטן הכל נצרך לו מאוד לבנין הקדשה שהוא עוסק לבנות. ועל-כן אף-על-פי שזה האדם שעשה הדבר שבקדשה או עסק כבר קצת בעבודת ה' ימים או שנים נפל אחר כך. אפלו אם נפילתו גדולה מאוד רחמנא לצלן, ואפלו אם חזר ונתעורר לעבודת ה' יתברך וחזר ונפל וכן היה כמה פעמים אין מספר, אפלו אם יהיה איך שיהיה, אף-על-פי-כן תדע ותאמין באמונה שלמה שאין שום דבור ולא שום עבודה קלה נאכד לעולם. ואפלו התעוררות בעלמא ומחשבה טובה אינו נאכד לעולם. וכמו שאיתא בזהר הקדוש לית רעותא טבא דאתאכד וכו'. כי תכף בשנתעורר באיזה התעוררות בעלמא מכל שכן בשעושה איזה עבדא דקדשה, תכף חוטף אותו הצדיק האמת שבכל דור העוסק בתקון השדה, הוא חוטף אותו ומכניס אותו למקום שמכניס לצורך הבנין הנפלא והנורא שהוא עוסק לבנות להכניס לשם כל הנדחים שבעולם ולא ישאר אחד מהם בחוץ. וכמוכן מדברי רבנו זכרוננו לברכה בהתורה תקעו-ג (בלקוטי תנינא סימן ח) בענין רבוי הבתים הנפלאים שנתוספין בלי שעור בשנתוסף שכן אחד לדבר שבקדשה. עין שם על פסוק ובל יאמר שכן חליתי וכו'. מוכן ומבאר שם שכשיש למשל עשרים אנשים עוסקים בתפלה בשבא ונתוסף להם עוד אחד, אזי נתרבין הבתים של התפלה בלי שעור, כי בשנתוסף אות אחד על צרופ של עשרים אותיות אזי נצטרפין כל האותיות אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשב וכו'.

עין שם. ורבנו זכרוננו לברכה דקדק וקרא הנתוסף בשם שכן, וכמרמז בפסוק ובל יאמר שכן חליתי, 'שכן' דיקא. כמו מי שדר בשכנות אצל איזה בעל הבית שהוא רק לפי שעה, ואחר כך במשך הזמן יוצא משם. כמו כן בשנתוסף אדם אל הקדשה, אף-על-פי שהוא בבחינת שכנות שאינו נקבע עמדם בקביעות, אף-על-פי-כן על-ידי שכן בעלמא לדבר שבקדשה שהוא רק לפי שעה, נתוספין גם-כן הבתים של התפלה בלי שעור וערך ומספר וכו' במבאר שם. ונעשה על ידו שעשועים גדולים למעלה בלי שעור אף-על-פי שאחר כך נתרחק כמו השכן:

וכן רואין בחוש למשל כשיש תשעה אנשים וצריכין לומר דבר שבקדשה קדיש או קדשה אפלו אם כלם צדיקים גדולים אינם יכולים לומר הקדשה בתשעה, וכשבא אצלם אחד אפלו הפחות שבפחותים מן השוק לפי שעה ומצרפים אותו למנין אף-על-פי שתכף ומיד חוזר אל השוק, אף-על-פי-כן כמה שעשועים גרם לה' יתברך, כי כל הקדשה נגמר על ידו ואפלו אם היה שם מנין בלעדו, ואפלו אם היו שם כמה מנינים, אף-על-פי-כן כל מה שנתוסף נפש אחת מיישראל נתוסף קדשתו וכבודו יתברך יותר ויותר, כי ברב עם הדרת מלך, על-כן תכף כשנצטרף עמדם עוד אחד נתרבה הקדשה יותר ויותר. אדרבה כל מה שמתחברין יותר אנשים בקדשה בשנתוסף עליהם עוד אחד נעשה על ידו תקונים ובנינים נפלאים הרבה הרבה יותר ויותר אלפי אלפים ורבי רבבות בלי שעור. כמוכן היטב בהתורה תקעו הנזכר לעיל בענין שלש אבנים בונות שישה בתים וכו'. חמש, מאה ועשרים שש, שבע מאות עשרים כו' וכו' מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשב. עין שם והבן היטב:

נמצא שכל מה שהאדם עושה איזה עבדא בעלמא בעבודתו יתברך, אף-על-פי שאחר כך עושה מה שעושה חס ושלום, אף-על-פי-כן זאת העבדא אינה נאבדת לעולם וכבר נצטרפה אל הבנין הנפלא, ונרמה תקון גדול לבנין הקדשה, ונתרבה כמה אלפים ורבי רבבות בתים על ידה וכנוכר לעיל. ואם יחזק את עצמו בכל פעם כל ימי חייו להתחיל בכל פעם מחדש אפלו אם יעבר עליו מה שיעבר, אזי סוף כל סוף יתקבצו כל אלו התקונים שגורם בכל עבודה ובכל התחלה, וכלם יתקבצו לעזרתו לחזקו ולאמצו לשוב לה' יתברך באמת. ואם ראשיתו מצער אחריתו ישגא מאד, ואז יראה מה שפעל על-ידי כל עבדא שפקדשה שאין שום דבר נאבד לעולם. וכן הוא בכלליות ישראל שכל התקונים שנעשו על-ידי הגאלות הראשונות אף-על-פי שאחר כך נתקלקלו בחטאינו, אף-על-פי-כן נשארו מהם רשימות נפלאות. ומשיח צדקנו משתמש עמם לצורך הבנין האחרון שעוסק לבנות שכלם מכרחים לו. וכשיגמר בנינו ויבוא ויגאלנו במהרה בימינו, אז יראו עינינו וישמח לבנו מגדל התקונים שנעשו על-ידי כל גאולה וגאולה ועל-ידי כל עבודה ועבודה בכלליות ובפרטיות. כמו שכתוב וזכרתי לך חסד נעוריד אהבת כלולתיך לכתך אחרי במדבר וכו'. וכתוב תבואי תשורי מראש אמנה מראש שגיר וחרמון ממעונות אריות מהררי נמרים. שפרושו שבסוף יזכר לנו ה' יתברך את כל החסדים והזכיות שיש לנו מן ההתחלה שהלכנו אחרי במדבר בארץ לא זרועה. ועברנו במעונות אריות מהררי נמרים וכו'. נמצא שאף-על-פי שאחר כך עשו ישראל מה שעשו, עד שנחרב הבית המקדש בעוונותיהם וגלו מארצם. ולא הועיל להם כל הזכיות האלה, מאחר שמרחקם כל כך בגליות כאלה בצרות כאלה שעברו על ישראל בלי שעור

רחמנא לצלן. וכמו שכתוב למה תאמר יעקב וכו' נסתרה דרכי מה' ומאלקי משפטי יעבר. וכתוב אף ונחת ותכלימנו וכו'. וכתוב ותאמר ציון עזבני ה' ואדני שכחני. אבל באמת אינו כן, וכמו שמסים הפסוק התשפח אשה עולה וכו' גם אלה תשכחנה ואנכי לא אשכחך. הינו שסוף כל סוף נשוב לה' יתברך באמת, וכל המעשים רעים שלנו ישפח ה' יתברך. אבל כל המעשים טובים כל תנועה ותנועה טובה לא ישפח ה' יתברך, בחינת גם אלה תשכחנה ואנכי לא אשכחך שדרשו רבותינו זכרונם לברכה שמעשה העגל שאמרו אלה אלקיך וכו' ישפח ה' יתברך. אבל זכות קבלת התורה שקבלו אלקותו יתברך עליהם בחינת 'אנכי ה' אלקיך' זה לא ישפח ה' יתברך לעולם. וכן הוא בפרטיות בכל אדם ובכל זמן, שאף-על-פי שעובר עליו מה שעובר, ונרמה לו כאלו אין מועיל כלל חס ושלום מה שהתחיל לפעמים מעט בעבודת ה', מאחר שרואה שרחוק כל כך, אף-על-פי-כן בסוף יראה מה שפעל בתחלה, בבחינת תבואי תשורי מראש אמנה כנוכר לעיל. על-כן צריכין להתחזק תמיד כל ימי חייו להתחיל בכל פעם מחדש. כי לא יזנח לעולם אדני. ולית רעותא טבא דאתאבד. וכמו שאמר רבנו זכרוננו לברכה על פסוק בשוא גליו אתה תשפחם, שכל מה שהאדם מנשא עצמו בכל פעם לה' יתברך אף-על-פי שאינו עולה בידו חס ושלום להתקרב לה' יתברך כי נופל אחר כך רחמנא לצלן, אף-על-פי-כן זה בעצמו שהוא מתחזק ומגביה ומנשא עצמו בכל פעם לה' יתברך, זהו שבחא דיליה ויקרא דיליה:

ה' יתברך יהיה בעזרנו להתחזק תמיד עד שנוכח לשוב אליו יתברך באמת במהרה במהרה. אמן בן יהי רצון:

הלכות מילה הלכה ה'

מכל הצרות, כי הצדיק הוא בחינת "מעניי הישועה" שיכול להושיע תמיד בכל מה שעובר על האדם וכו"ל, אבל עקר הצרה ביותר חס ושלום, הוא על-ידי בני אדם בשהם קמים בנגד מי שרוצה למלט על נפשו ולברח אל התכלית וכשהם עומדים בנגדו בכמה מיני מניעות והסתות ופתויים ובכמה וכמה מיני ליצנות ודברי חלקלקות וכו' זה קשה ביותר מן הכל.

אבל כשהוא חזק בדעתו ויודע האמת לאמתו אינו מתירא גם מבני אדם כלל, כמו שכתוב (תהלים קיח): "ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם". וזהו: "אנכי אנכי הוא מנחמכם מי את ותיראי מאנוש ימות" וכו'. 'מי את' דיקא בחינת בטול הנ"ל עד שלא תדע מעצמך כלל מי את והבן. וזהו: "מי את ותיראי מאנוש ימות". כי מאחר שאמה מכונן רק בשביל התכלית הנצחי איך יוכל למנעך שום אדם המוכן למיתה אשר ימיו בצל עובר, כי עקר היסודין שיש מבני אדם ביותר הוא מחמת שהם יכולים לכלבל דעת האדם לדחותו מן האמת חס ושלום, אבל מי שמכונן דעתו אל התכלית באמת לאמתו וכו"ל, אזי ה' יתברך מנחם אותו בבחינת "אנכי אנכי הוא מנחמכם מי את ותיראי מאנוש ימות" וכו'. "כי כל הבשר חציר" וכו' "ודבר אלקיני יקום לעולם". וכל זה אי אפשר לבאר בכתב וכו"ל:

כא וזהו (דברים כ): "שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה על איביכם אל ירד לבבכם אל תיראו ואל תערצו מפניהם" וכו'. ודרשו רבותינו ז"ל (סוטה מב.): 'אפילו אין בכם אלא זכות שמע ישראל' וכו', הינו כנ"ל, כי עקר הפחד מפני השונא הכן אדם שהוא בעל בחירה הוא רק מחמת שיש לו פח להטות חס ושלום, דעת האדם מן האמת

כ וזה (ישעיה נא): "אנכי אנכי הוא מנחמכם מי את ותיראי מאנוש ימות" וכו'. כי עקר הנחמה הוא אנכי אנכי שהוא ה' יתברך בעצמו ששם נכללין בעת הבטול. והצדיק בגדל פחו ממשיך התנוצצות אלקותו גם עלינו בחשכת הגלות המר הזה עד ששומעין ומרגישין בלב געימת אמתתו כל חד כפום מה דמשער בלבה, שזהו בחינת "אנכי אנכי" שהוא ה' יתברך בעצמו שהוא עקר הנחמה, כי שם פלו טוב פלו אחד והכל מתהפך לטובה שם.

וזהו: "מי את ותיראי מאנוש ימות" וכו'. כי עקר הנחמה מהיסורים והצרות הוא התורה שממשיכין מהזריחה הנ"ל, אבל צריכין לזה התגברות גדול, כי לאו כל אדם זוכה לזה כנ"ל, כי ברב בני אדם מתגברין היסורין והמונעים אחר כך כל כך עד שמבלבלים אותו ביותר ויותר עד שיש שמתרסקים ביותר על-ידי היסורין, כמו שכתוב (משלי י): "ומחתה לפעלי און". כמו שפרש רש"י שם וכמו שכתוב (ישעיה א): "על מה תכו עוד תוסיפו סרה" וכו'. אבל עקר הבלבול נמשך רק מבני אדם המונעים שהם מדיחים בדבריהם הרעים מן האמת ועל-ידי זה אין מועילים גם היסורים לשוב על ידם לה' יתברך וכמו שכתב אדמו"ר ז"ל (שיחות הר"ן פ-פא), שבני אדם הם מונעים גדולים יותר מהיצר הרע בעצמו, עין שם. וזה מה דאיתא בכל הספרים [אור החיים בראשית לא, כ] שהיסורים מהבעל בחירה שהוא האדם קשה מהכל, כי מכל היסורים יכולים לנחם את עצמם על-ידי שמסתכלין על התכלית ברצוא ושוב עד שזוכין להמשיך תורה משם שהיא עקר הנחמה ואפילו שאינו בר הכי הוא מתנחם על-ידי רבו הצדיק וחבריו הגדולים ממנו שמאירין בו דברי אמת הנמשכין מבחינת הבטול הנ"ל שעל-ידי זה יכולין הכל להתנחם ולהושיע

ועל-ידי-זה יפל בידו חס ושלום, אבל מי שהוא חזק בהאמת ומסתכל תמיד בכל עת על התכלית הנצחית עד שאין שום אדם יכול להטותו מן האמת לאמתו הוא אינו מתירא משום אדם שפעולם, כמו שכתוב (תהלים קיח): "ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם."

כי באמת על-פי פשוטו קשה להבין ענין זה מה שאמרו רבותינו ז"ל שמבעל בחירה קשה להנצל יותר מחיות רעות. וכמבאר בזהר הקדוש פרשת וישב באריכות ענין זה (בדף קפה.) ומביא שם: 'מכאן אמרו יפיל בר נש גרמה לאש או לגזא דנחשין ועקרבין ולא יתמסר בידה דשנאוי' וכו'. 'אבל כיון דיתמסר בידא דשנאוי זעירין אנן דיקלין לאשתזבא' וכו' ולכאורה אינו מובן כלל הלא לפי הדעת הפשוט נראה שאריות ונחשים הם מועדין יותר להזיק מאדם ואם האדם בטוח בה' יתברך שיעשה לו גם ויצילהו מגב אריות, מכל שכן שיבטח בה' יתברך שיצילהו מבני אדם שאין מזיקים כל כך כמו אריות ונמרים? אך עקר הפחד מבני אדם הוא מחמת ענין הנ"ל, כי לברח מהיפורים אי אפשר כי אם על-ידי שמסתכלין על התכלית וכו' ז"ל, אבל אחר כך מתגברין היפורים ביותר ומתנחמין על-ידי התורה ששואבין משם כנ"ל, אבל יש בענין זה מלחמה גדולה כנ"ל, כי לפעמים מתגברים חס ושלום, היפורים פעם אחר פעם כמה פעמים עד שקשה לו לעמד בנסיון לקבל הכל באהבה כראוי ולידע ולהאמין שהכל לטובתו הנצחית וכמו כן הוא בכל עניני המניעות והבלבולים שיש להאדם מעבודת הבוה"א יתברך, שזה עקר יסורי האדם וכשמתגבר עליהם לפעמים על-ידי שמסתכל על התכלית, אבל אחר כך מתגברים עוד יותר ויותר וכן בכל פעם וכו' ז"ל.

ובזה נכשל איוב בשבאו עליו היסורים שאף-על-פי שבתחלה עמד בנסיון כשנלקח כל עשירותיו ובניו וכו' רחמנא לצלן, כמו שאמר (איוב א): "יהי שם ה' מברך בכל זאת לא חטא איוב" וכו' ואפילו אחר כך כשהתגבר עליו השטן ביותר וקטרג עליו כל כך עד שנתן לו רשות להכותו בגופו ביסורין קשים בשחין רע וכו' אף-על-פי-כן בתחלה עמד בנסיון קצת, כמו שכתוב (שם ב): "בכל זאת לא חטא איוב בשפתיו", אבל אחר כך התגרה בו הבעל דבר כל כך עד שהסיתו על-ידי תקף היסורים עד שהטיח דברים כלפי מעלה. וזה שכתוב (שם ג): "אחרי כן פתח איוב את פיהו". 'אחרי כן' דיקא, הינו אחר ששב מהבטול כמה פעמים שפכל פעם התגברו עליו היסורים ביותר וכמו כן התגרה בו השטן המסית ביותר עד שלא עמד בנסיון ופתח את פיו וכו'.

ובשביל זה היסורים שיש מבני אדם השונאים קשים ביותר משאר כל מיני יסורים כנ"ל, כי שם המלחמה חזקה ביותר, כי בשאר מיני יסורים ומניעות אף-על-פי שהוא מלחמה גדולה, אף-על-פי-כן יכול לחזק דעתו ולהסתכל על התכלית פעם אחר פעם עד שיזכה להמשיך חדושי תורה בכל פעם לנחם עצמו עד שיבטל היסורין, כי בזה בעצמו שמנחם עצמו על היסורין על-ידי-זה יזכה לדחותם ולפטרם לגמרי, כי הנמשך אחר הצער הצער נמשך אחריו חס ושלום [רש"י על עין יעקב, מועד קטן כז:], ולהפך להפך. ואפילו מי שאינו בר הכי להמשיך חדושי תורה בעצמו יכול לנחם עצמו על-ידי חדושי תורה שפבר קבל מרבו שיתחדשו אצלו וירגיש נעימות מתיקות מחדש שגם זה בכלל חדושי תורה כנ"ל.

אבל כשעומדים על האדם שונאים בני אדם חס ושלום, ועושים לו יסורים ורוצים להטותו מדרך

האמת אז קשה מאד להנצל מחמת שאז קשה מאד שישאר חזק בדעתו להתחזק בהאמת, כי חיות רעות וכיוצא בשקמים על האדם הם עושים רק את שלהם שרוצים להזיק חס ושלום, אבל אינם מדברים דברי ליצנות וחלקלקות וכו' לדחותו מה' יתברך, אבל בני אדם השונאים עומדים על האדם ליסרו חס ושלום, ומדברים דברי ליצנות וכפירות, כמו שכתוב (תהלים מב): "ברצח בעצמותי חרפוני צוררי באמרם אלי כל היום איה אלקיך" וכו'. וכן בכמה פסוקים ואז קשה מאד להתחזק לשאר קים באמונתו ובאמתתו. ועל-כן קשה מאד להנצל מהם, כי הם יכולים לדחות דעתו ולהטותו עד שלא יוכל להסתכל על התכלית באמת כראוי ועל-ידי-זה יפל בידם חס ושלום, כי אי אפשר להנצל משום יסורין כי אם על-ידי הסתכלות על התכלית וכשיש יסורים משונאים קשה ביותר להסתכל על התכלית, כי דברי מרמות שלהם מונעים ביותר מן הכל ומחמת זה בעצמו הם יכולים להזיק יותר מחיות רעות חס ושלום, כנ"ל:

כב) וזה שכתוב בדניאל ו: "והיתית אבן חדה ושמית על פם גבא וגו' די לא תשנא צבו בדניאל". ופרש רש"י שם: אם נגזר על הים שיקרע לבני ישראל ועל האש וכו' ועל האריות מהזיק לדניאל לא התנה על זריקת אבן וזין שלא יזיק באדם, כי מבן אדם קשה ביותר להנצל מחמת הנ"ל, כי שונאי דניאל עקר שנאתם היתה שרצו להטותו מה' יתברך למנעו מהתפלה, כמו שכתוב שם.

ועל כן אם היו השונאים בעצמם עושין לו יסורין באבנים וחצים היה קשה ביותר להנצל וכנ"ל, ועל-פי זה יתפרש (דניאל ו): "די לא תשנא צבו בדניאל", הינו שלא ישתנה הרצון חס ושלום, בדניאל עצמו שלא יטו דעתו ורצונו חס ושלום, מן האמת ויטו בו על-ידי-זה חס ושלום, וכמו

שפרש רש"י על פסוק (תהלים ה): "למען שוררי הישר לפני דרכך". ופרש רש"י: למען 'שוררי', עויני המצפים שאבגד בך ותעזבני וכו' עין שם, הינו כנ"ל.

וגם איוב שלא עמד בנסיון ביסורי גופו היה גם כן העקר מחמת מין האדם, והינו אשתו שהסיתה אותו לזה, כמו שכתוב שם וכתחלה לא שמע אליה והשיב לה (איוב ב): "כדבר אחת הנבלות תדברי גם את הטוב נקבל" וכו'. והינו מאחר שהכל מאת האלקים אנו מחיבים לקבל הכל טוב ורע חס ושלום, כי באמת אין שום רע כלל, כי הכל לטובה נצחית, אבל אחר כך מגדל היסורים פעלו בו דברים הרעים עד שנפת לדבריה והטיח דברים, כי בני אדם הם עקר המונעים ביותר מהכל כנ"ל. ומחמת זה בעצמו קשה ביותר להנצל מהם אם לא כשהוא חזק בדעתו מאד שלא יוכלו להטותו בשום אופן מן האמת אז בודאי יתגבר עליהם וכנ"ל:

כג) וזה "שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה על איביכם". הינו מאחר שיש בכם זכות שמע ישראל, והינו אמונת היחוד שהוא בחינת הפטול הנ"ל שוב: "אל ירד לבבכם אל תיראו ואל תערצו" וכו'. כי בודאי הבחירה חפשית ומי שהוא חזק בדעתו להסתכל תמיד על התכלית האמתית ולזכר באחרותו יתברך, שזהו בחינת "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד" בודאי אין לו עוד להתירא משום אויב ושונא, כי כלם יכרעו ויפלו לפניו מאחר שהוא חזק בדעתו להסתכל על התכלית אמתית אף-על-פי שהשונא עומד כנגדו להטותו מזה חס ושלום, וכמו שאמר דוד לגלית (שמואל א יז): "אתה בא אלי בחרב ובחנית וכו' ואני בא אליך בשם ה' אלקי מערכת ישראל אשר חרפת" וכו'. הינו כנ"ל. וכמו שאיתא בזהר הקדוש (עקב דף ערב.) שהחמשה חלקי אבנים שלקח דוד הם חמש תבות שמע

יִשְׂרָאֵל וְכו' וּכְלָלָם בְּאַחַד עֵינַי שֵׁם וְכו', הֵינּוּ כֵּן"ל, שֶׁקָּשָׁר עֲצָמוֹ בְּאַמוּנַת הַיַּחְוּד וְנִכְלָל בְּאַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּבְחִינַת בְּטוֹל הַנ"ל וְעַל-יְדֵי-זֶה נִצָּח אֶת גְּלִית שְׂכָל מַלְחַמְתּוֹ נֶגֶד יִשְׂרָאֵל הִיָּה לְדַחוּתָם חֵם וְשָׁלוֹם מֵאַמוּנָה הַקְדוּשָׁה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוּאֵל-א יז): "וַיִּתְּצוּ אַרְבָּעִים יוֹם". לְבִטְלָם מִקְרִיאת שְׁמַע, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (סוּטָה מ.ב.):

וְעַל-כֵּן הָיָה בְּאַמַּת קָשָׁה מְאֹד לְהַנְצִל מִמֶּנּוּ, כִּי מִבְּעַל בְּחִירָה קָשָׁה מְאֹד לְהַנְצִל עַד שֶׁאֶפִּילוֹ שְׂאוּל הַמֶּלֶךְ וְכָל גְּבוּרֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ מִתְּרַאֲמִים מִמֶּנּוּ, אֲבָל דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָיָה גְּבוּר כָּל כָּךְ עַד שֶׁהָיָה חֹזֶק בְּדַעְתּוֹ שֶׁאֶפִּילוֹ אִם יַעֲמֹד גְּלִית כְּנֶגְדּוֹ בְּכָל תַּקְּףָה גְּבוּרָתוֹ הִרְעָה וּבְכָל מִינֵי כְּלֵי זֶנֶן אָף-עַל-פִּי-כֵן לֹא יָפַל בְּדַעְתּוֹ וַיְהִיָּה חֹזֶק בְּעֵינָיו הַבְּטוֹל הַנ"ל עַל-כֵּן חָגַר מִתְּנִיּוֹ לְהִלָּחֵם כְּנֶגְדּוֹ בְּשֵׁם ה' עַד שֶׁנִּצָּחוֹ וְהִפִּילוֹ תַּחְתָּיו בְּאַמַּת עַל-יְדֵי-זֶה וְכֵן"ל.

וְזֶה שְׂאִיתָא בְּזֵהר הַנ"ל: 'אֲבָל בִּיּוֹן דִּיתְמַסַּר בִּידָא דִּשְׁנָאוֹי זַעֲרִין אַנּוּן דִּיכְלִין לְאַשְׁתַּזְכָּא' עֵינַי שֵׁם. נִמְצָא, שֶׁמִּבְּאָר שֵׁם שְׁנִמְצָאִים בְּעַלֵּי כַח שִׁיכּוּלִים לְהַנְצִל גַּם מִשְׁוֹנָאִים בְּנֵי אָדָם רַק שְׁזַעֲרִין אַנּוּן, כִּי בּוֹדָאֵי בַּעַל כַּח כְּמוֹ דָּוִד הַמֶּלֶךְ יָכוֹל לְהַנְצִל גַּם מִשְׁוֹנָא בַּעַל בְּחִירָה וְכֵן"ל, מֵאַחֵר שֶׁהוּא חֹזֶק בְּדַעְתּוֹ כֵּן"ל, וְכֵן כָּל מִי שֶׁנִּלְוֶה וְנִסְמָךְ עַל צַדִּיק בַּעַל כַּח כְּזֶה אֵינוֹ מִתְּרַאֲמִים מִשְׁוֹם שְׁוֹנָא בְּעוֹלָם, כִּי כְּמוֹ שֶׁדָּוִד הִצִּיל אֶזְרָא בְּכַחוֹ אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ כֵּן הוּא בְּכָל דּוֹר וְדוֹר שֶׁהַצַּדִּיק הָאֵמֶת שֶׁהוּא בַּעַל כַּח גָּדוֹל יָכוֹל לְהִצִּיל אֶת כָּל הַגְּלוּיִם אֵלָיו בְּאַמַּת מִכָּל שְׁוֹנָאֵיהֶם וְרוֹדְפֵיהֶם, כִּי אֵין ה' יִתְבָּרֵךְ שׁוֹלֵחַ עַל שׁוֹם אָדָם מְנִיעוֹת שְׁלֹא יוּכַל לַעֲמֹד בָּהֶם, כְּמִבְּאָר בְּדִבְרֵינוּ כְּמָה פְּעָמִים, וְכֵן מִפְּרֵשׁ בִּירְמְיָה סִימָן כ': "כִּי שָׁמַעְתִּי דְּבַת רַבִּים וְכו'. כָּל אֲנוּשׁ שְׁלָמִי שְׁמִירִי צִלְעֵי אוֹלֵי יִפְתָּה וְנוֹכְלָה לּוֹ וְנִקְחָה נִקְמַתְנוּ מִמֶּנּוּ".

נִמְצָא מִפְּרֵשׁ, שֶׁעֵקֶר צַעֲקַת יִרְמְיָה עַל שֶׁהֵם מְצַפִּים עֲלָיו אוֹלֵי יִפְתָּה וְנוֹכְלָה לּוֹ וְכו', הֵינּוּ כֵּן"ל:

כִּד) וּלְבָאֵר הָעֵינַי יוֹתֵר, כִּי כָּל הַיְסוּרִין שֶׁיֵּשׁ לְאָדָם חֵם וְשָׁלוֹם, הַכֹּל הוּא מִחֲמַת חֶסְרוֹן הַדַּעַת, דִּהְיִינוּ עַל-יְדֵי שְׂאִינוֹ יוֹדַע בְּכָל עַת וְרָגַע שֶׁהַכֹּל בְּהִשְׁגָּחָה פְּרִטִּית וְתוֹלָה בְּטַבַּע, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב אֲדָמוֹ"ר ז"ל בְּסִימָן ר"ן. מֵאָמַר רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּרֻכּוֹת נט.): 'בְּשִׁעָה שֶׁהַקְדוּשׁ בָּרוּךְ הוּא זֹכֵר אֶת בְּנָיו וְכו', כִּי מִי שֶׁיּוֹדַע בְּדַעַת שָׁלֵם שֶׁהַכֹּל מֵאֵתוֹ יִתְבָּרֵךְ אֵין לּוֹ שׁוֹם יְסוּרִים, כִּי יוֹדַע שֶׁבּוֹדָאֵי הַכֹּל לְטוֹבָה וְגַם עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ שֶׁיּוֹדַע שֶׁהַכֹּל מֵאֵתוֹ יִתְבָּרֵךְ עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ יָכוֹל לְבִטֵּל הַיְסוּרִין בְּכָל עַת שִׁירָצָה.

וְזֶה מִרְמֵז בְּדִבְרֵינוּ ז"ל מַה שֶׁכָּתַב בְּסִפְרָהּ א"ב (דַּעַת ב) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: 'דַּע, כִּי לְפִי גִדֵּל יְדִיעַת טַבְּעֵי הָעוֹלָם כֵּן נִמְסַר וְנִשְׁתַּעֲבַד הָעוֹלָם תַּחְתָּיו וּלְפִיכָךְ הָיוּ הָאֲרִיּוֹת נִכְנָעִים תַּחַת דְּנִיָּאל' וְכו', עֵינַי שֵׁם הַיֵּטֵב וְכָל מַה שֶׁכָּתַב קֹדֶם לָזֶה בְּאֹת שֶׁלִּפְנֵינוּ עֵינַי שֵׁם הַיֵּטֵב. כִּי שְׁנֵי הַמֵּאֲמָרִים שֶׁבִּשְׁנֵי הָאוֹתִיּוֹת א"ב הֵם קִשּׁוּרִים וּמְחַבְּרִים זֶה בְּזֶה כְּמִבְּאָר לְמַכִּין. כִּי בְּאַמַּת אֵין שׁוֹם טַבַּע, כִּי הַטַּבַּע בְּעֲצָמָה הִיא הִשְׁגָּחָה, כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאָר בְּסוּף סִימָן י"ז בְּלִקְוֹטֵי תַּנְיָנָא, כִּי ה' יִתְבָּרֵךְ מְחִיָּה וּמְקִים כָּל דָּבָר בְּחֻכְמָתוֹ שֶׁהוּא הַחַיּוֹת שֶׁל כָּל דָּבָר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קֹהֶלֶת ז): "הַחֲכָמָה תַּחֲיָה". וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלִי ג): "ה' בְּחֻכְמָה יָסַד אֶרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָה בְּדַעְתּוֹ תְּהוֹמוֹת נִבְקָעוּ" וְכו'.

וְזֶה שֶׁכָּתַב רַבֵּינוּ ז"ל בְּאֹת הַנ"ל: כִּי הַטַּבַּע מִתְּנַהֲגָת בִּידִיעָה וְהִיא תַּחַת יַד הַיְדִיעָה, הֵינּוּ כִּי עֵקֶר חַיּוֹת וְקִיּוּם וְהִנְהֲגַת הַטַּבַּע שֶׁל כָּל דָּבָר הוּא עַל-יְדֵי הַיְדִיעָה שֶׁהוּא חֻכְמָה וְדַעַת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שֶׁמִּנְהִיג כָּל דָּבָר בְּחֻכְמָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קד): "כָּלֵם בְּחֻכְמָה עָשִׂיתָ". וְכֵן"ל. וְהַצַּדִּיק הָאֵמֶת כְּמוֹ דְּנִיָּאל שֶׁכָּל רֹז לֹא אָנִים לָהּ הוּא נִכְלָל עִם

דעתו בדעת הבורא יתברך, כי זהו שלמות הצדיקים הגדולים בני עליה שהם מבטלין עצמן בכל עת עד שנכללים בדעתו יתברך, ועל-ידי-זה הם יודעים טבע של כל דבר, הינו שיודעים עצם חיותו של הטבע של אותו הדבר שזה הדעת מחיה ומקים ומנהיג אותו הדבר ואזי בודאי כפי ידיעתו זאת בן נמסר ונשתעבד העולם תחתיו. וזה שכתוב בדניאל (ו, כג): "אלהי שלח מלאכה וסגר פם אריותא" וכו'. כי כל דבר יש לו מלאך הממנה עליו, כי אפילו כל עשב ועשב אמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה י, ו): 'אין לך כל עשב ועשב שאין לו מלאך המכה אותו ואומר לו גדל'. מכל שכן כל מיני בעלי חיים שהם גבוהים יותר מצמחים בודאי כל ברירה וברירה, מכל שכן כל מין ומין של בהמה חיה ועוף יש לו מלאך ושר ממנה עליו שממש מקבל חיותו כפי טבעו. נמצא, שטבע של כל דבר מתנהג על-ידי המלאך הממנה עליו:

וזה שאיתא בספרים (פרדס שער יב, ב) ש'אלקים' בגימטריא 'הטבע', כי אלקים בחינת מלאך שנקרא אלקים במקרא. שהטבע מתנהגת על-ידי המלאך הממנה על כל דבר להנהיגו בטבע זאת שיש לאותו הדבר והמלאכים הם שכליים כידוע. וכמו שמבאר בהתורה חדי רבי שמעון סימן ס"א. והם מקבלים שכלם מגבה מעל גבה עד שמקבלים מאחדותו יתברך ששם הכל באחדות בלי הבדל, כמו שמבאר באות הקודם שם.

ועל-בן הצדיק גבה מהמלאכים, כי גם במלאכים כתיב (יחזקאל א): "והחיות רצוא ושוב" על שעולים ומתנשאים בכל פעם לשאב חיותם שהוא הדעת מהיחיד קדמון יתברך והם שואבים דעתם שהוא חיותם משם ברצוא ושוב, ועל-ידי-זה הם מחיין ומנהיגים כל דבר שהם ממנים עליו. אבל המלאכים אינם בעלי בחירה והם מוכרחים לקבל

ולשאב החיות בכל פעם כפי התמנות כפי מה שצריך להמשיך חיות לאותו הדבר שנתמנה עליו ואינו יכול לשנות בעצמו כלל, אבל האדם הצדיק שהוא בעל בחירה יכול לבטל עצמו מחייו דהאי עלמא בבחירתו. ואזי עולה למקום שעולה ונכלל בו יתברך ויכול לשאב משם תורה בכל פעם שהוא החכמה והדעת שמחיה ומקים ומנהיג את כל העולם, כי באורייתא ברא קדשא בריך הוא עלמא ואזי יכול להמשיך החיות לכל המלאכים ולכל הדברים המתנהגים על ידם כרצונו כפי התורה והדעת ששואב מהבטול. ועל-בן האדם גבה מהמלאכים ומושל עליהם ויכול לנהג העולם כרצונו.

וזה בחינת הנם של דניאל שכתב רבינו ז"ל שהיה על-ידי שהיה יודע טבע האריות וכו', הינו כנ"ל, שהיה מבטל את עצמו באור האין סוף בכל פעם והמשיך משם דעת התורה שממש כל בח וחיות והנהגת האריות שהוא טבעו, כי גם המלאך שהוא השכל המנהיג את האריות בטבעו. הוא יונק ומקבל מאותיות התורה שהוא הדעת וכמו שכתוב שם באות הקדום שכל הנבראים מרמזים באותיות התורה וכו'. וזהו בעצמו בחינת "אלהי שלח מלאכים וסגר פם אריותא" וכו', הינו כי זה המלאך בעצמו שמנהיג את האריות בטבעו אותו שלח הקדוש ברוך הוא לסגור פיהם, כי זה המלאך הוא בחינת שכל פרטי שמנהיג האריות בטבעו, אבל דניאל בעצם צדקתו זכה לשאב דעת גבה ממנו שכל דעת המלאך שהוא שכל פרטי הוזה שממנה על האריות הוא מקבל ויונק ממנו, על-בן בודאי היה דניאל מושל עליו, ועל-בן נכנעו האריות לפניו:

כה) נמצא, שכל מה שהאדם מבטל את עצמו בו יתברך שעל-ידי-זה בורח מהיסורים ושואב משם תורה שעל-ידי-זה מתנחם מהיסורים אחר כך

כַּנ"ל. על-ידי-זה בעצמו הוא יכול לבטל היסורים לגמרי כַּנ"ל, כי הוא מושל על טבע היסורים בידיעתו שהוא התורה ששואב מהבטול וכַּנ"ל. אבל לפעמים מתגברים היסורים כל כך עד שמבלבלים דעתו חס ושלום, ואינו יכול לשאב התורה שהוא הדעת כָּראוי. ואזי יכולים היסורים לשלט עליו חס ושלום, ועל-כן באמת מצינו בגדולי הצדיקים שהיו קוראים את היסורים על עצמם ואחר כך משלחים אותם כרצונם כמו שאמרו רבותינו ז"ל על רבי אלעזר בן רבי שמעון במסכת בבא מציעא (פד.), וכן שמעתי מִמֶּנּוּ ז"ל וכו', (שבחי הר"ן כד).

ועל-כן מי שיש לו יסורים או חולה בתוך ביתו צריך לבא להחכם שהוא הצדיק האמת, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בבא בתרא קטז.), כי לאו כל אדם זוכה לזה לשלט על הטבע בידיעתו רק החכם הצדיק האמת שיכול לבטל עצמו כַּנ"ל. ועל-כן כל פעולות הצדיק לבטל היסורים והחולאת הוא על-ידי תפלה, כי עקר הבטול הַנ"ל הוא בשעת התפלה וכַּנ"ל. וכן הנס של דניאל שנצל מגב אריות על-ידי ענין הַנ"ל. הכל היה על-ידי רבוי תפלותיו שהיה מרבה להתפלל עד שאפילו בעת שמסרו אותו על שמתפלל לה' יתברך לא הניח את מקומו והתפלל גם אז, כמפרש במקרא, כי ידע שאי אפשר להנצל מהם כי אם על-ידי תפלה שהוא עקר הבטול כַּנ"ל:

(כו) ועל-כן משה רבינו שהיה כחו גדול ביותר מהכל, על-כן מצינו בו שגם כלי זין לא שלטה בו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל ומוכא בפרוש רש"י על פסוק (שמות יח): "ויצלני מחרב פרעה", שנעשה צוארו כעמוד של שיש ולא שלטה בו החרב, כי

אף-על-פי שאמרו רבותינו ז"ל שמכלי זין שביד האדם קשה להנצל כַּנ"ל, זהו בשארי הצדיקים, אבל משה שהיה גדול מכלם היה יכול גם אז לבטל עצמו כָּראוי אפילו כשעמדו עליו בני אדם להרגו עם החרב. ועל-ידי-זה בטל גם הכח של החרב שביד האדם ונצל ממנו, כי בודאי מאחר שיש כח כל כך להאדם למנע מחמת שהוא בעל בחירה, מכל שכן וכל שכן יש כח להאדם הצדיק להנצל ממנו, כי מדה טובה מרבה. והלא גם האדם הנרדף מהשונא הוא גם כן בעל בחירה, רק שעקר הפחד הוא מה שהשונא המונע מתגבר כל כך עד שרוצה להחליש דעתו לרחקו מהאמת וכו' וכַּנ"ל, אבל כשהוא חזק בדעתו ומסתכל תמיד על התכלית לא יוכל לעמוד נגדו שום אויב ושונא וכַּנ"ל:

ויש בענין זה הרבה לדבר, כי אפילו אם הוא קטן במעלה מאד ואינו מגיע לקרסלי של הצדיקים והיראים הקדמונים אף-על-פי-כן כנגד זה צריך שידע שבודאי לא ישלח עליו ה' יתברך שונא שיהיה מונע כזה שלא יוכל לעמוד נגדו, אם לא שרצונו יתברך שימות על קדוש ה' והלא על זה מרצה כל אחד מישראל, אבל על-פי רב הוא רק נסיון אם יתחזק לעמוד בהאמת והאמונה ולא יפל בדעתו מחמת השונאים וכשהוא חזק בדעתו כַּנ"ל, ומסתכל תמיד על התכלית בודאי יוכל לעמוד נגדם וכַּנ"ל. והעקר על-ידי כח הצדיק האמת שהוא רבו שקבל ממנו חדושי תורה האמתיים שנמשכים מהבטול הַנ"ל במדרגה גבה ונוראה מאד ועל-ידי-זה כלם יכרעו ויפלו לפניו, כי יאבדו הם ואלף פיוצא בהם ודבר אחד מדברי תורתו אל יתבטל וכַּנ"ל:

מהנעשה והנשמע בחבורת "אפויים בליבו"

זמן התחלת התורה החדשה

אנו עושים את מירב המאמצים להוציא את החבורות של התורה הנלמדת כבר בתחילת החודש, אך כמו בכל דבר שבקדושה לפעמים יש מניעות שלא תמיד תלויים בנו, ע"כ הוחלט שהחל מחודש זה הלימוד בתורה החדשה יתחיל בעת חלוקת החבורות ולא בא' לחודש כמו שהיה עד היום, וזה לתועלת העניין שיהיה לבחורים את

החבורות ללימוד, ע"כ החודש הלימוד בתורה ס"ה יהיה עד להדפסת החבורות של התורה הבאה (בעז"ה בתחילת חודש שבט).

נציג חדש

בס"ד נוסף נציג חדש במכינה לשיבה בת"ת נחמת ציון, הבה"ח נתן מירב נ"ו, לקבלת חבורות ועדכון על הלימוד החודשי ניתן לפנות לנציגים.

חלוקת דרבון ללומדים

בעז"ה בימים הקרובים אנו רוצים לחלק דרבון ללומדים את התורה הנלמדת וליקוטי עצות, בחודשים חשון וכסלו, בחורים שזכו ללמוד 20 יום לפחות מתוך החודש, נא לעדכן את הנציגים ובעז"ה יקבלו דרבון קטן.

הספק יומי בספה"ק "ליקוטי עצות"

שע"י אפויים בליבו - חודשי טבת - שבט תשפ"ה

לחודש	סעי'	לחודש	סעי'	לחודש	סעי'
א'	ממון כד-כט	כ"א	ג-ד	י"א	סוכות א-ז
ב'	ל-לב	כ"ב	ה-ז	י"ב	ח-יג
ג'	לג-לז	כ"ג	ח-ט	י"ג	חנוכה א-ד
ד'	לח-מה	כ"ד	י - מקוה ג	י"ד	פורים א-ב
ה'	מו-מט	כ"ה	שבת א-ה	ט"ו	נגילה א-ד
ו'	נ-נג	כ"ו	ו-ט	ט"ז	ה-יא
ז'	מחשבות א-ג	כ"ז	י-טו	י"ז	סבלנות א-ב
ח'	ד-ו	כ"ח	טז-יח	י"ח	ג-ד
ט'	ז-ח	כ"ט	יט-כא	י"ט	ה-ט
י'	ט-יא		חודש שבט	כ'	י-יא
י"א	יב-טז	א'	ר"ח א - ג' רגלים ב	כ"א	עזרת א-ב
י"ב	יז-כב	ב'	ג-ו	כ"ב	ג-ה
י"ג	מחלוקת א-ד	ג'	ז-ח	כ"ג	ו-ז
י"ד	ה-ח	ד'	פסח א-ד	כ"ד	עצה א-ה
ט"ו	ט-יב	ה'	ספירה א-ה	כ"ה	עינים א-ו
ט"ז	יג-יט	ו'	ב"ה א - אלול ד	כ"ו	ז-יא
י"ז	כ-כג	ז'	ר"ה א-ה	כ"ז	פדיון א-ד
י"ח	כד-ל	ח'	ו-ט	כ"ח	צדיק א-ז
י"ט	לא-לו	ט'	י-יד	כ"ט	ח-ט
כ'	מניעות א-ב	י'	יז-כ א-ד	ל'	י-יג

